

BOOKSTACKS CLASSICS

B

Ἀλκιβιάδης α'

Plato (c. 428-348 BCE)

Ἑλληνική EDITION

Publication record

TITLE	Ἀλκιβιάδης α'
AUTHOR	Plato (c. 428-348 BCE)
EDITION	Bookstacks TEI edition, based on the source electronic edition
SOURCE	Platonis Opera. Clarendon Press. 1910
PUBLISHED	21 August 2026
EDITION ID	plato_alcibiades-1
CANONICAL URI	bookstacks.org

RIGHTS AND AVAILABILITY

The underlying ancient work is in the public domain. Rights in this translation and source encoding are described below. This derived TEI file is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License; source rights remain as recorded in sourceDesc. View the canonical license terms.

No ISBN has been assigned. The stable Bookstacks edition identifier and canonical URI above serve as the publication record for this digital edition. Bookstacks asserts no additional restriction over this generated PDF beyond the canonical source terms.

Περιεχόμενα

Ἀλκιβιάδης α

1

Ἀλκιβιάδης α

ΣΩ. ὦ παῖ Κλεινίου, οἶμαί σε θαυμάζειν ὅτι πρῶτος ἐραστής σου γενόμενος τῶν ἄλλων πεπαυμένων μόνος οὐκ ἀπαλλάττομαι, καὶ ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι δι' ὄχλου ἐγένοντό σοι διαλεγόμενοι, ἐγὼ δὲ τοσούτων ἐτῶν οὐδὲ προσεῖπον. τούτου δὲ τὸ αἴτιον γέγονεν οὐκ ἀνθρώπειον, ἀλλὰ τι δαιμόνιον ἐναντίωμα, οὗ σὺ τὴν δύναμιν καὶ ὕστερον πύσῃ. νῦν δὲ ἐπειδὴ οὐκέτι ἐναντιοῦται, οὕτω προσελήλυθα· εὐέλπεις δ' εἰμὶ καὶ τὸ λοιπὸν μὴ ἐναντιώσεσθαι αὐτό. σχεδὸν οὖν κατανενόηκα ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ σκοπούμενος ὡς πρὸς τοὺς ἐραστὰς ἔσχες· πολλῶν γὰρ γενομένων καὶ μεγαλοφρόνων οὐδεὶς ὃς οὐχ ὑπερβλήθεις τῷ φρονήματι ὑπὸ σοῦ πέφευγεν.

ΣΩ. τὸν δὲ λόγον, ᾧ ὑπερπεφρόνηκας, ἐθέλω διελθεῖν. οὐδενὸς φῆς ἀνθρώπων ἐνδεὴς εἶναι εἰς οὐδέν· τὰ γὰρ ὑπάρχοντά σοι μεγάλα εἶναι, ὥστε μηδενὸς δεῖσθαι, ἀπὸ τοῦ σώματος ἀρξάμενα τελευτῶντα εἰς τὴν ψυχὴν. οἶει γὰρ δὴ εἶναι πρῶτον μὲν κάλλιστός τε καὶ μέγιστος—καὶ τοῦτο μὲν δὴ παντὶ δῆλον ἰδεῖν ὅτι οὐ ψεύδῃ—ἔπειτα νεανικωτάτου γένους ἐν τῇ σεαυτοῦ ἐνταῦθα πρὸς πατρός τέ σοι φίλους καὶ συγγενεῖς πλείστους εἶναι καὶ ἀρίστους, οἳ εἴ τι δέοι ὑπηρετοῖεν ἄν σοι, τούτων δὲ τοὺς πρὸς μητρὸς οὐδὲν χείρους οὐδ' ἐλάττους. συμπάντων δὲ ὧν εἶπον μεῖζω οἶει σοι δύναμιν ὑπάρχειν Περικλέα τὸν Ξανθίππου, δν ὁ πατὴρ ἐπίτροπον κατέλιπε σοί τε καὶ τῷ ἀδελφῷ· ὃς οὐ μόνον ἐν τῇδε τῇ πόλει δύναται πράττειν ὅτι ἂν βούληται, ἀλλ' ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι καὶ τῶν βαρβάρων ἐν πολλοῖς καὶ μέγαλοις γένεσιν. προσθήσω δὲ καὶ ὅτι τῶν πλουσίων· δοκεῖς δέ μοι ἐπὶ τούτῳ ἥκιστα μέγα φρονεῖν. κατὰ πάντα δὴ ταῦτα σύ τε μεγαλυχούμενος κεκράτηκας τῶν ἐραστῶν ἐκεῖνοί τε ὑποδεέστεροι ὄντες ἐκρατήθησαν, καί σε ταῦτ' οὐ λέληθεν· ὅθεν δὴ εὖ οἶδα ὅτι θαυμάζεις τί διανοοῦμένός ποτε οὐκ ἀπαλλάττομαι τοῦ ἔρωτος, καὶ ἦντιν' ἔχων ἐλπίδα ὑπομένω τῶν ἄλλων πεφευγόντων.

ΑΛ. καὶ ἴσως γε, ὦ Σώκρατες, οὐκ οἶσθ' ὅτι σμικρόν με ἔφθης. ἐγὼ

γάρ τοι ἐν νῶ εἶχον πρότερός σοι προσελθὼν αὐτὰ ταῦτ' ἐρέσθαι, τί ποτε βούλει καὶ εἰς τίνα ἐλπίδα βλέπων ἐνοχλεῖς με, αἰεὶ ὅπου ἂν ὦ ἐπιμελέστατα παρών · τῷ ὄντι γὰρ θαυμάζω ὅτι ποτ' ἐστὶ τὸ σὸν πρᾶγμα, καὶ ἥδιστ' ἂν πυθοίμην.

ΣΩ. ἀκούσῃ μὲν ἄρα μου, ὥς τὸ εἰκός, προθύμως, εἴπερ, ὥς φῆς, ἐπιθυμεῖς εἰδέναι τί διανοοῦμαι, καὶ ὥς ἀκουσομένῳ καὶ περιμενοῦντι λέγω.

ΑΛ. πάνυ μὲν οὖν · ἀλλὰ λέγε.

ΣΩ. ὄρα δὴ · οὐ γάρ τοι εἴη ἂν θαυμαστόν εἰ, ὥσπερ μόγις ἤρξάμην, οὕτω μόγις καὶ παυσάμην.

ΑΛ. ὠγαθὲ λέγε · ἀκούσομαι γάρ.

ΣΩ. λεκτέον ἂν εἴη. χαλεπὸν μὲν οὖν πρὸς ἄνδρα οὐχ ἥττονα ἐραστῶν προσφέρεισθαι ἐραστῇ, ὅμως δὲ τολμητέον φράσαι τὴν ἐμὴν διάνοιαν. ἐγὼ γάρ, ὥς Ἀλκιβιάδῃ, εἰ μὲν σε ἐώρων ἃ νυνδὴ διῆλθον ἀγαπῶντα καὶ οἰόμενον δεῖν ἐν τούτοις καταβιῶναι, πάλαι ἂν ἀπηλλάγμην τοῦ ἔρωτος, ὥς γε δὴ ἐμαυτὸν πείθω · νῦν δ' ἕτερόν αὖ κατηγορήσω διανοήματα σὰ πρὸς αὐτὸν σέ, ὧ καὶ γνώσῃ ὅτι προσέχων γέ σοι τὸν νοῦν διατετέλεκα. δοκεῖς γάρ μοι, εἴ τίς σοι εἴποι θεῶν · “ὦ Ἀλκιβιάδῃ, πότερον βούλει ζῆν ἔχων ἢ νῦν ἔχεις, ἢ αὐτίκα τεθνάναι εἰ μὴ σοι ἐξέσται μεῖζω κτήσασθαι;” δοκεῖς ἂν μοι ἐλέσθαι τεθνάναι · ἀλλὰ νῦν ἐπὶ τίνι δὴ ποτε ἐλπίδι ζῆς, ἐγὼ φράσω. ἡγῇ, ἐὰν θάττον εἰς τὸν Ἀθηναίων δῆμον παρέλθῃς—τοῦτο δ' ἐσσεσθαι μάλα ὀλίγων ἡμερῶν—παρελθὼν οὖν ἐνδείξεσθαι Ἀθηναίοις ὅτι ἄξιός εἰ τιμᾶσθαι ὥς οὔτε Περικλῆς οὐτ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν πώποτε γενομένων, καὶ τοῦτ' ἐνδειξάμενος μέγιστον δυνήσεσθαι ἐν τῇ πόλει, ἐὰν δ' ἐνθάδε μέγιστος ᾖς, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσι, καὶ οὐ μόνον ἐν Ἑλλήσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις, ὅσοι ἐν τῇ αὐτῇ ἡμῖν οἰκοῦσιν ἡπείρῳ. καὶ εἰ αὖ σοι εἴποι ὁ αὐτὸς οὗτος θεὸς ὅτι αὐτοῦ σε δεῖ δυναστεύειν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, διαβῆναι δὲ εἰς τὴν Ἀσίαν οὐκ ἐξέσται σοι οὐδὲ ἐπιθέσθαι τοῖς ἐκείνῃ πράγμασιν, οὐκ ἂν αὖ μοι δοκεῖς ἐθέλῃν οὐδ' ἐπὶ τούτοις μόνοις ζῆν, εἰ μὴ ἐμπλήσεις τοῦ σοῦ ὀνόματος καὶ τῆς σῆς δυνάμεως πάντας ὥς ἔπος εἰπεῖν ἀνθρώπους · καὶ οἶμαί σε πλὴν Κύρου καὶ Ξέρξου ἡγεῖσθαι οὐδένα ἄξιον λόγου γεγονέναι. ὅτι μὲν οὖν ἔχεις ταύτην τὴν ἐλπίδα, εὖ οἶδα καὶ οὐκ εἰκάζω. ἴσως ἂν οὖν εἴποις, ἅτε εἰδὼς ὅτι ἀληθῇ λέγω, “τί δὴ οὖν, ὦ Σώκρατες, τοῦτ' ἐστὶ σοι πρὸς >λόγον; ἂν ἐφησθα ἑρεῖν, διὰ ἑμοῦ οὐκ ἀπαλλάττει;” ἐγὼ δὲ σοί γε ἐρῶ, ὥ φίλε παῖ Κλεινίου καὶ Δεινομάχης. τούτων γάρ σοι ἀπάντων τῶν διανοημάτων τέλος ἐπιτεθῆναι ἄνευ ἑμοῦ ἀδύνατον · τοσαύτην ἐγὼ δύναμιν οἶμαι ἔχειν εἰς τὰ σὰ πράγματα καὶ εἰς σέ, διὸ δὴ καὶ πάλαι οἶομαί με τὸν θεὸν οὐκ ἔαν διαλέγεσθαι σοι, ὃν ἐγὼ περιέμενον ὀπηνίκα ἐάσει. ὥσπερ γὰρ σὺ ἐλπίδας ἔχεις ἐν τῇ πόλει ἐνδείξεσθαι ὅτι αὐτῇ παντὸς ἄξιός εἰ, ἐνδειξάμενος δὲ ἔπει οὐδὲν ὅτι οὐ παραυτίκα δυνήσεσθαι, οὕτω καὶ γὰρ παρὰ σοὶ ἐλπίζω μέγιστον δυνήσεσθαι ἐνδειξάμενος ὅτι παντὸς ἄξιός εἰμὶ σοὶ καὶ οὐτε ἐπίτροπος οὐτε συγγε-

νῆς οὐτ' ἄλλος οὐδεὶς ἱκανὸς παραδοῦναι τὴν δύναμιν ἣς ἐπιθυμεῖς πλήν ἐμοῦ, μετὰ τοῦ θεοῦ μέντοι. νεωτέρῳ μὲν οὖν ὄντι σοι καὶ πρὶν τοσαύτης ἐλπίδος γέμειν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐκ εἶα ὁ θεὸς διαλέγεσθαι, ἵνα μὴ μάτην διαλεγόμην. νῦν δ' ἐφῆκεν · νῦν γὰρ ἂν μου ἀκούσῃς.

ΑΛ. πολὺ γέ μοι, ὦ Σώκρατες, νῦν ἀτοπώτερος αὖ φαίνη, ἐπεὶ δὴ ἤρξω λέγειν, ἣ ὅτε σιγῶν εἶπου · καίτοι σφόδρα γε ἦσθ' ἰδεῖν καὶ τότε τοιοῦτος. εἰ μὲν οὖν ἐγὼ ταῦτα διανοοῦμαι ἢ μὴ, ὥς ἔοικε, διέγνωκας, καὶ ἐὰν μὴ φῶ, οὐδέν μοι ἔσται πλεόν πρὸς τὸ πείθειν σε. εἶεν · εἰ δὲ δὴ ὅτι μάλιστα ταῦτα διανενόημαι, πῶς διὰ σοῦ μοι ἔσται καὶ ἄνευ σοῦ οὐκ ἂν γένοιτο; ἔχεις λέγειν;

ΣΩ. ἄρ' ἐρωτᾷς εἴ τιν' ἔχω εἰπεῖν λόγον μακρόν, οἷους δὴ ἀκούειν εἶθισαι; οὐ γὰρ ἔστι τοιοῦτον τὸ ἐμόν · ἀλλ' ἐνδείξασθαι μὲν σοι, ὥς ἐγῶμαι, οἷός τ' ἂν εἶην ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει, ἐὰν ἐν μόνον μοι ἐτελήσῃς βραχὺ ὑπηρετῆσαι.

ΑΛ. ἀλλ' εἴ γε δὴ μὴ χαλεπὸν τι λέγεις τὸ ὑπηρετήμα, ἐθέλω.

ΣΩ. ἢ χαλεπὸν δοκεῖ τὸ ἀποκρίνασθαι τὰ ἐρωτώμενα;

ΑΛ. οὐ χαλεπόν.

ΣΩ. ἀποκρίνου δή.

ΑΛ. Ἐρώτα.

ΣΩ. οὐκοῦν ὥς διανοομένου σου ταῦτα ἐρωτῶ, ἃ φημί σε διανοεῖσθαι;

ΑΛ. ἔστω, εἰ βούλει, οὕτως, ἵνα καὶ εἰδῶ ὅτι καὶ ἐρεῖς.

ΣΩ. φέρε δὴ · διανοῇ γάρ, ὥς ἐγὼ φημι, παριέναι συμβουλευσάν Ἀθηναίοις ἐντὸς οὐ πολλοῦ χρόνου · εἰ οὖν μέλλοντός σου ἵεναι ἐπὶ τὸ βῆμα λαβόμενος ἐροίμην · “ὦ Ἀλκιβιάδη, ἐπεὶ δὴ περὶ τίνος Ἀθηναῖοι διανοοῦνται βουλευέσθαι, ἀνίστασαι συμβουλευέσων; ἄρ' ἐπεὶ δὴ περὶ ὧν σὺ ἐπίστασαι βέλτιον ἢ οὗτοι;” τί ἂν ἀποκρίναιο;

ΑΛ. εἵποιμ' ἂν δήπου, περὶ ὧν οἶδα βέλτιον ἢ οὗτοι.

ΣΩ. περὶ ὧν ἄρ' εἰδὼς τυγχάνεις, ἀγαθὸς σύμβουλος εἶ.

ΑΛ. πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. οὐκοῦν ταῦτα μόνον οἶσθα, ἃ παρ' ἄλλων ἔμαθες ἢ αὐτὸς ἐξηῦρες;

ΑΛ. ποῖα γὰρ ἄλλα;

ΣΩ. ἔστιν οὖν ὅπως ἂν ποτε ἔμαθές τι ἢ ἐξηῦρες μήτε μανθάνειν ἐθέλων μήτ' αὐτὸς ζητεῖν;

ΑΛ. οὐκ ἔστιν.

ΣΩ. τί δέ; ἠθέλησας ἂν ζητῆσαι ἢ μαθεῖν ἃ ἐπίστασθαι ὦρ;

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. ἃ ἄρα νῦν τυγχάνεις ἐπιστάμενος, ἦν χρόνος ὅτε οὐχ ἡγοῦ εἰδέναι;

ΑΛ. ἀνάγκη.

ΣΩ. ἀλλὰ μὴν ἃ γε μεμάθηκας σχεδόν τι καὶ ἐγὼ οἶδα · εἰ δέ τι ἐμέ

λέληθεν, εἰπέ. ἔμαθες γὰρ δὴ σύ γε κατὰ μνήμην τὴν ἐμὴν γράμματα καὶ καθαρίζειν καὶ παλαίειν · οὐ γὰρ δὴ αὐλεῖν γε ἤθελες μαθεῖν. ταῦτ' ἐστὶν ἃ σὺ ἐπίστασαι, εἰ μὴ πού τι μανθάνων ἐμέ λέληθας · οἶμαι δέ γε, οὔτε νύκτωρ οὔτε μεθ' ἡμέραν ἐξιὼν ἐνδοθεν.

ΑΛ. ἀλλ' οὐ πεφοίτηκα εἰς ἄλλων ἢ τούτων.

ΣΩ. πότερον οὖν, ὅταν περὶ γραμμάτων Ἀθηναῖοι βουλευῶνται, πῶς ἂν ὀρθῶς γράφοιεν, τότε ἀναστήσῃ αὐτοῖς συμβουλευῶν;

ΑΛ. μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. ἀλλ' ὅταν περὶ κρουμάτων ἐν λύρᾳ;

ΑΛ. οὐδαμῶς.

ΣΩ. οὐδὲ μὴν οὐδὲ περὶ παλαισμάτων γε εἰώθασι βουλευέσθαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

ΑΛ. οὐ μέντοι.

ΣΩ. ὅταν οὖν περὶ τίνος βουλευῶνται; οὐ γάρ που ὅταν γε περὶ οἰκοδομίας.

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. οἰκοδόμος γὰρ ταῦτά γε σοῦ βέλτιον συμβουλεύσει.

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. οὐδὲ μὴν ὅταν περὶ μαντικῆς βουλευῶνται;

ΑΛ. οὔ.

ΣΩ. μάντις γὰρ αὐτὰ ταῦτα ἄμεινον ἢ σύ.

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἐάν τέ γε σμικρὸς ἢ μέγας ᾦ, ἐάν τε καλὸς ἢ αἰσχρος, ἔτι τε γενναῖος ἢ ἀγεννής.

ΑΛ. πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. εἰδότος γὰρ οἶμαι περὶ ἐκάστου ἢ συμβουλῇ, καὶ οὐ πλουτοῦντος.

ΑΛ. πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. ἀλλ' ἐάντε πένης ἐάντε πλούσιος ᾦ ὁ παραινῶν, οὐδὲν διοίσει Ἀθηναῖοις ὅταν περὶ τῶν ἐν τῇ πόλει βουλευῶνται, πῶς ἂν ὑγιαίνουσιν, ἀλλὰ ζητήσουσιν ἱατρὸν εἶναι τὸν σύμβουλον.

ΑΛ. εἰκότως γε.

ΣΩ. ὅταν οὖν περὶ τίνος σκοπῶνται, τότε σὺ ἀνιστάμενος ὡς συμβουλεύσων ὀρθῶς ἀναστήσῃ;

ΑΛ. ὅταν περὶ τῶν ἑαυτῶν πραγμάτων, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. τῶν περὶ ναυπηγίας λέγεις, ὁποίας τινὰς χρὴ αὐτοὺς τὰς ναῦς ναυπηγεῖσθαι;

ΑΛ. οὐκ ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. ναυπηγεῖν γὰρ οἶμαι οὐκ ἐπίστασαι. τοῦτ' αἴτιον ἢ ἄλλο τι;

ΑΛ. οὔκ, ἀλλὰ τοῦτο.

ΣΩ. ἀλλὰ περὶ ποίων τῶν ἑαυτῶν λέγεις πραγμάτων ὅταν βουλευῶνται;

ΑΛ. ὅταν περὶ πολέμου, ὦ Σώκρατες, ἢ περὶ εἰρήνης ἢ ἄλλου τοῦ τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων.

ΣΩ. ἄρα λέγεις ὅταν βουλευῶνται πρὸς τίνας χρὴ εἰρήνην ποιεῖσθαι καὶ τίσιν πολεμεῖν καὶ τίνα τρόπον;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. χρὴ δ' οὐχ οἷς βέλτιον;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. καὶ τόθ' ὁπότε βέλτιον;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. καὶ τοσοῦτον χρόνον ὅσον ἄμεινον;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. εἰ οὖν βουλευοῖντο Ἀθηναῖοι τίσιν χρὴ προσπαλαίειν καὶ τίσιν ἀροχοιριζεσθαι καὶ τίνα τρόπον, σὺ ἄμεινον ἂν συμβουλεύοις ἢ ὁ παιδοτρίβης;

ΑΛ. ὁ παιδοτρίβης δήπου.

ΣΩ. ἔχεις οὖν εἰπεῖν πρὸς τί ἂν βλέπων ὁ παιδοτρίβης συμβουλεύσειεν οἷς δεῖ προσπαλαίειν καὶ οἷς μή, καὶ ὁπότε καὶ ὄντινα τρόπον; λέγω δὲ τὸ τοιόνδε · ἄρα τούτοις δεῖ προσπαλαίειν οἷς βέλτιον, ἢ οὐ;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἄρα καὶ τοσαῦτα ὅσα ἄμεινον;

ΑΛ. τοσαῦτα.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ τότε ὅτε ἄμεινον;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. ἀλλὰ μὴν καὶ ἄδοντα δεῖ κιθαρίζειν ποτὲ πρὸς τὴν ᾠδὴν καὶ βαίνειν;

ΑΛ. δεῖ γάρ.

ΣΩ. οὐκοῦν τότε ὁπότε βέλτιον;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. καὶ τοσαῦθ' ὅσα βέλτιον;

ΑΛ. φημί.

ΣΩ. τί οὖν; ἐπεὶ δὴ βέλτιον μὲν ὠνόμαζες ἐπ' ἀμφοτέροις, τῷ τε κιθαρίζειν πρὸς τὴν ᾠδὴν καὶ τῷ προσπαλαίειν, τί καλεῖς τὸ ἐν τῷ κιθαρίζειν βέλτιον, ὥσπερ ἐγὼ τὸ ἐν τῷ παλαίειν καλῶ γυμναστικόν · σὺ δ' ἐκεῖνο τί καλεῖς;

ΑΛ. οὐκ ἐννοῶ.

ΣΩ. ἀλλὰ πειρῶ ἐμὲ μιμεῖσθαι. ἐγὼ γάρ που ἀπεκρινάμην τὸ διὰ παντὸς ὀρθῶς ἔχον, ὀρθῶς δὲ δήπου ἔχει τὸ κατὰ τὴν τέχνην γιγνόμενον · ἢ οὐ;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἢ δὲ τέχνη οὐ γυμναστικὴ ἦν;

ΑΛ. πῶς δ' οὐ;

ΣΩ. ἐγὼ δ' εἶπον τὸ ἐν τῷ παλαίειν βέλτιον γυμναστικόν.

ΑΛ. εἶπες γάρ.

ΣΩ. οὐκοῦν καλῶς;

ΑΛ. ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. ἴθι δὴ καὶ σὺ—πρέποι γὰρ ἂν πού καὶ σοὶ τὸ καλῶς διαλέγεσθαι—εἰπὲ πρῶτον τίς ἡ τέχνη ἣς τὸ καθαρίζειν καὶ τὸ ἄδειν καὶ τὸ ἐμβαίνειν ὀρθῶς; συνάπασα τίς καλεῖται; οὐπω δύνασαι εἰπεῖν;

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. ἀλλ' ὧδε πειρῶ · τίνες αἱ θεαὶ ὧν ἡ τέχνη;

ΑΛ. τὰς μούσας, ὧ Σώκρατες, λέγεις;

ΣΩ. ἔγωγε. ὅρα δὴ · τίνα ἀπ' αὐτῶν ἐπωνυμίαν ἡ τέχνη ἔχει;

ΑΛ. μουσικὴν μοι δοκεῖς λέγειν.

ΣΩ. λέγω γάρ. τί οὖν τὸ κατὰ ταύτην ὀρθῶς γιγνόμενόν ἐστιν; ὥσπερ ἐκεῖ ἐγὼ σοὶ τὸ κατὰ τὴν τέχνην ἔλεγον ὀρθῶς, τὴν γυμναστικὴν, καὶ σὺ δὴ οὖν οὕτως ἐνταῦθα τί φῆς; πῶς γίγνεσθαι;

ΑΛ. μουσικῶς μοι δοκεῖ.

ΣΩ. εὖ λέγεις. ἴθι δὴ, καὶ τὸ ἐν τῷ πολεμεῖν βέλτιον καὶ τὸ ἐν τῷ εἰρήνην ἄγειν, τοῦτο τὸ βέλτιον τί ὀνομάζεις; ὥσπερ ἐκεῖ ἐφ' ἐκάστῳ ἔλεγες τὸ ἄμεινον, ὅτι μουσικώτερον καὶ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ, ὅτι γυμναστικώτερον · πειρῶ δὴ καὶ ἐνταῦθα λέγειν τὸ βέλτιον.

ΑΛ. ἀλλ' οὐ πάνυ τι ἔχω.

ΣΩ. ἀλλὰ μέντοι αἰσχρόν γε εἰ μὲν τις σε λέγοντα καὶ συμβουλευόντα περὶ σιτίων ὅτι βέλτιον τόδε τοῦδε καὶ νῦν καὶ τοσοῦτον, ἔπειτα ἐρωτήσκειν “τί τὸ ἄμεινον λέγεις, ὧ Ἀλκιβιάδης;” περὶ μὲν τούτων ἔχειν εἰπεῖν ὅτι τὸ ὑγιεινότερον, καίτοι οὐ προσποίῃ γε ἱατρὸς εἶναι · περὶ δὲ οὗ προσποίῃ ἐπιστήμων εἶναι καὶ συμβουλευσεις ἀνιστάμενος ὡς εἰδώς, τούτου δ', ὡς ἔοικας, πέρι ἐρωτηθεὶς ἐὰν μὴ ἔχῃς εἰπεῖν, οὐκ αἰσχύνῃ; ἢ οὐκ αἰσχρόν φανεῖται;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. σκόπει δὴ καὶ προθυμοῦ εἰπεῖν πρὸς τί τείνει τὸ ἐν τῷ εἰρήνην τε ἄγειν ἄμεινον καὶ τὸ ἐν τῷ πολεμεῖν οἷς δεῖ;

ΑΛ. ἀλλὰ σκοπῶν οὐ δύναμαι ἐννοῆσαι.

ΣΩ. οὐδ' οἶσθα, ἐπειδὴν πόλεμον ποιῶμεθα, ὅτι ἐγκαλοῦντες ἀλλήλοις πάθημα ἐρχόμεθα εἰς τὸ πολεμεῖν, καὶ ὅτι αὐτὸ ὀνομάζοντες ἐρχόμεθα;

ΑΛ. ἔγωγε, ὅτι γε ἐξαπατῶμενοί τι ἢ βιαζόμενοι ἢ ἀποστερούμενοι.

ΣΩ. ἔχε · πῶς ἕκαστα τούτων πάσχοντες; πειρῶ εἰπεῖν τί διαφέρει τὸ ὧδε ἢ ὧδε.

ΑΛ. ἢ τὸ ὧδε λέγεις, ὧ Σώκρατες, τὸ δικαίως ἢ τὸ ἀδίκως;

ΣΩ. αὐτὸ τοῦτο.

ΑΛ. ἀλλὰ μὴν τοῦτο γε διαφέρει ὅλον τε καὶ πᾶν.

ΣΩ. τί οὖν; Ἀθηναίοις σὺ πρὸς ποτέρους συμβουλευσεις πολεμεῖν, τοὺς ἀδικοῦντας ἢ τοὺς τὰ δίκαια πράττοντας;

ΑΛ. δεινὸν τοῦτό γε ἐρωτᾷς · εἰ γὰρ καὶ διανοεῖται τις ὡς δεῖ πρὸς

τούς τὰ δίκαια πράττοντας πολεμεῖν, οὐκ ἂν ὁμολογήσειέν γε.

ΣΩ. οὐ γὰρ νόμιμον τοῦθ', ὥς ἔοικεν.

ΑΛ. οὐ δῆτα · οὐδέ γε καλὸν δοκεῖ εἶναι.

ΣΩ. πρὸς ταῦτ' ἄρα καὶ σὺ ~~τὸ δίκαιον~~ τοὺς λόγους ποιήσῃ;

ΑΛ. ἀνάγκη.

ΣΩ. ἄλλο τι οὖν, ὃ νυνδὴ ἐγὼ ἡρώτων βέλτιον πρὸς τὸ πολεμεῖν καὶ μὴ, καὶ οἷς δεῖ καὶ οἷς μὴ, καὶ ὁπότε καὶ μὴ, τὸ δικαιότερον τυγχάνει ὄν; ἢ οὐ;

ΑΛ. φαίνεται γε.

ΣΩ. πῶς οὖν, ὦ φίλε Ἀλκιβιάδῃ; πότερον σαυτὸν λέληθας ὅτι οὐκ ἐπίστασαι τοῦτο, ἢ ἐμὲ ἔλαθες μανθάνων καὶ φοιτῶν εἰς διδασκάλου ὅς σε ἐδίδασκε διαγιγνώσκειν τὸ δικαιότερόν τε καὶ ἀδικοώτερον; καὶ τίς ἐστιν οὗτος; φράσον καὶ ἐμοί, ἵνα αὐτῷ φοιτητὴν προξενήσῃς καὶ ἐμέ.

ΑΛ. σκώπτεις, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. οὐ μὰ τὸν Φίλιον τὸν ἐμόν τε καὶ σόν, ὃν ἐγὼ ἥκιστ' ἂν ἐπιорκῆσαιμι · ἀλλ' εἴπερ ἔχεις, εἰπὲ τίς ἐστιν.

ΑΛ. τί δ' εἰ μὴ ἔχω; οὐκ ἂν οἶμι με ἄλλως εἰδέναι περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων;

ΣΩ. ναί, εἴ γε εὐροις.

ΑΛ. ἀλλ' οὐκ ἂν εὗρεῖν με ἡγῇ;

ΣΩ. καὶ μάλα γε, εἰ ζητήσῃς.

ΑΛ. εἴτα ζητῆσαι οὐκ ἂν οἶμι με;

ΣΩ. ἔγωγε, εἰ οἰηθείης γε μὴ εἰδέναι.

ΑΛ. εἴτα οὐκ ἦν ὅτ' εἶχον οὕτω;

ΣΩ. καλῶς λέγεις. ἔχεις οὖν εἰπεῖν τοῦτον τὸν χρόνον ὅτε οὐκ ᾧου εἰδέναι τὰ δίκαια καὶ τὰ ἀδिका; φέρε, πέρυσιν ἐζήτεις τε καὶ οὐκ ᾧου εἰδέναι; ἢ ᾧου; καὶ τάληθῇ ἀποκρίνου, ἵνα μὴ μάτην οἱ διάλογοι γίνωνται.

ΑΛ. ἀλλ' ᾧμην εἰδέναι.

ΣΩ. τρίτον δ' ἔτος καὶ τέταρτον καὶ πέμπτον οὐχ οὕτως;

ΑΛ. ἔγωγε.

ΣΩ. ἀλλὰ μὴν τό γε πρὸ τοῦ παῖς ἦσθα. ἢ γάρ;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. τότε μὲν τοίνυν εὖ οἶδα ὅτι ᾧου εἰδέναι.

ΑΛ. πῶς εὖ οἶσθα;

ΣΩ. πολλάκις σοῦ ἐν διδασκάλων ἤκουον παιδὸς ὄντος καὶ ἄλλοθι, καὶ ὁπότε ἀστραγαλίζοις ἢ ἄλλην τινὰ παιδιὰν παίζοις, οὐχ ὥς ἀποροῦντος περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, ἀλλὰ μάλα μέγα καὶ θαρραλέως λέγοντος περὶ ὅτου τύχοις τῶν παίδων ὥς πονηρός τε καὶ ἀδικος εἶη καὶ ὥς ἀδικοῖ · ἢ οὐκ ἀληθῆ λέγω;

ΑΛ. ἀλλὰ τί ἔμελλον ποιεῖν, ὦ Σώκρατες, ὁπότε τίς με ἀδικοῖ;

ΣΩ. σὺ δ' εἰ τύχοις ἀγνοῶν εἶτ' ἀδικοῖτο εἶτε μὴ τότε, λέγεις, τί σε

χρή ποιεῖν;

ΑΛ. μὰ Δί' ἄλλ' οὐκ ἠγνόουν ἔγωγε, ἀλλὰ σαφῶς ἐγίνωσκον ὅτι ἠδικοῦμην.

ΣΩ. ὦιου ἄρα ἐπίστασθαι καὶ παῖς ὢν, ὡς ἔοικε, τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα.

ΑΛ. ἔγωγε · καὶ ἠπιστάμην γε.

ΣΩ. ἐν ποίῳ χρόνῳ ἐξευρών; οὐ γὰρ δήπου ἐν ᾧ γε ὦου εἰδέναι.

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. πότε οὖν ἀγνοεῖν ἤγοῦ; σκόπει · οὐ γὰρ εὐρήσεις τοῦτον τὸν χρόνον.

ΑΛ. μὰ τὸν Δί', ὦ Σώκρατες, οὐκ οὐκ ἔχω γ' εἰπεῖν.

ΣΩ. εὐρὼν μὲν ἄρ' οὐκ οἶσθα αὐτά.

ΑΛ. οὐ πάνυ φαίνομαι.

ΣΩ. ἀλλὰ μὴν ἄρτι γε οὐδὲ μαθὼν ἔφησθα εἰδέναι · εἰ δὲ μήθ' ἡῦρες μῆτ' ἔμαθες, πῶς οἶσθα καὶ πόθεν;

ΑΛ. ἀλλ' ἴσως τοῦτό σοι οὐκ ὀρθῶς ἀπεκρινάμην, τὸ φάναι εἰδέναι αὐτὸς ἐξευρών.

ΣΩ. τὸ δὲ πῶς εἶχεν;

ΑΛ. ἔμαθον οἶμαι καὶ ἐγὼ ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι.

ΣΩ. πάλιν εἰς τὸν αὐτὸν ἤκομεν λόγον. παρὰ τοῦ; φράζε κάμοι.

ΑΛ. παρὰ τῶν πολλῶν.

ΣΩ. οὐκ εἰς σπουδαίους γε διδασκάλους καταφεύγεις εἰς τοὺς πολλοὺς ἀναφέρων.

ΑΛ. τί δέ; οὐχ ἱκανοὶ διδάξαι οὗτοι;

ΣΩ. οὐκ οὐκ τὰ πεττευτικά γε καὶ τὰ μὴ · καίτοι φαυλότερα αὐτὰ οἶμαι τῶν δικαίων εἶναι. τί δέ; σὺ οὐχ οὕτως οἶσι;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. εἴτα τὰ μὲν φαυλότερα οὐχ οἶοί τε διδάσκειν, τὰ δὲ σπουδαιότερα;

ΑΛ. οἶμαι ἔγωγε · ἄλλα γοῦν πολλὰ οἶοί τ' εἰσὶν διδάσκειν σπουδαιότερα τοῦ πεττεύειν.

ΣΩ. ποῖα ταῦτα;

ΑΛ. οἷον καὶ τὸ ἐλληνίζειν παρὰ τούτων ἔγωγ' ἔμαθον, καὶ οὐκ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν ἐμαυτοῦ διδάσκαλον, ἀλλ' εἰς τοὺς αὐτοὺς ἀναφέρω οὓς σὺ φῆς οὐ σπουδαίους εἶναι διδασκάλους.

ΣΩ. ἀλλ', ὦ γενναῖε, τούτου μὲν ἀγαθοὶ διδάσκαλοι οἱ πολλοί, καὶ δικαίως ἐπαινοῦντ' ἂν αὐτῶν εἰς διδασκαλίαν.

ΑΛ. τί δή;

ΣΩ. ὅτι ἔχουσι περὶ αὐτὰ ἃ χρή τοὺς ἀγαθοὺς διδασκάλους ἔχειν.

ΑΛ. τί τοῦτο λέγεις;

ΣΩ. οὐκ οἶσθ' ὅτι χρή τοὺς μέλλοντας διδάσκειν ὁτιοῦν αὐτοὺς πρῶτον εἰδέναι; ἢ οὐ;

ΑΛ. πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. οὐκοῦν τοὺς εἰδόμενους ὁμολογεῖν τε ἀλλήλοις καὶ μὴ διαφέρεισθαι;
ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἐν οἷς δ' ἂν διαφέρωνται, ταῦτα φήσεις εἰδέναι αὐτούς;

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. τούτων οὖν διδάσκαλοι πῶς ἂν εἶεν;

ΑΛ. οὐδαμῶς.

ΣΩ. τί οὖν; δοκοῦσί σοι διαφέρεισθαι οἱ πολλοὶ ποῖόν ἐστι λίθος ἢ ξύλον; καὶ ἐάν τινα ἐρωτᾷς, ἄρ' οὐ τὰ αὐτὰ ὁμολογοῦσιν, καὶ ἐπὶ ταῦτα ὁρμῶσιν ὅταν βούλωνται λαβεῖν λίθον ἢ ξύλον; ὡσαύτως καὶ πάνθ' ὅσα τοιαῦτα· σχεδὸν γάρ τι μανθάνω τὸ ἐλληνίζειν ἐπίστασθαι ὅτι τοῦτο λέγεις· ἢ οὐ;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. οὐκοῦν εἰς μὲν ταῦθ', ὥσπερ εἵπομεν, ἀλλήλοις τε ὁμολογοῦσι καὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἰδίᾳ, καὶ δημοσίᾳ αἱ πόλεις πρὸς ἀλλήλας οὐκ ἀμφισβητοῦσιν αἱ μὲν ταῦθ' αἱ δ' ἄλλα φάσκουσαι;

ΑΛ. οὐ γάρ.

ΣΩ. εἰκότως ἂν ἄρα τούτων γε καὶ διδάσκαλοι εἶεν ἀγαθοί.

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. οὐκοῦν εἰ μὲν βουλοίμεθα ποιῆσαι τινα περὶ αὐτῶν εἰδέναι, ὀρθῶς ἂν αὐτὸν πέμπομεν εἰς διδασκαλίαν τούτων τῶν πολλῶν;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. τί δ' εἰ βουλευθεῖμεν εἰδέναι, μὴ μόνον ποῖοι ἄνθρωποι εἰσιν ἢ ποῖοι ἵπποι, ἀλλὰ καὶ τίνες αὐτῶν δρομικοὶ τε καὶ μή, ἄρ' ἔτι οἱ πολλοὶ τοῦτο ἱκανοὶ διδάξαι;

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. ἱκανὸν δέ σοι τεκμήριον ὅτι οὐκ ἐπίστανται οὐδὲ κρήγυροι διδάσκαλοί εἰσιν τούτων, ἐπεὶ οὐδὲν ὁμολογοῦσιν ἑαυτοῖς περὶ αὐτῶν;

ΑΛ. ἔμοιγε.

ΣΩ. τί δ' εἰ βουλευθεῖμεν εἰδέναι, μὴ μόνον ποῖοι ἄνθρωποι εἰσιν, ἀλλ' ὅποιοι ὑγιεινοὶ ἢ νοσῶδεις, ἄρ' ἱκανοὶ ἂν ἡμῖν ἦσαν διδάσκαλοι οἱ πολλοί;

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. ἦν δ' ἂν σοι τεκμήριον ὅτι μοχθηροὶ εἰσι τούτων διδάσκαλοι, εἰ ἐώρας αὐτοὺς διαφορομένους;

ΑΛ. ἔμοιγε.

ΣΩ. τί δὲ δῆ; νῦν περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ἀνθρώπων καὶ πραγμάτων οἱ πολλοὶ δοκοῦσί σοι ὁμολογεῖν αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἢ ἀλλήλοις;

ΑΛ. ἥμισυ νῆ Δί', ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. τί δέ; μάλιστα περὶ αὐτῶν διαφέρεισθαι;

ΑΛ. πολὺ γε.

ΣΩ. οὐκ οἶμαι γε πώποτε σε ἰδεῖν οὐδ' ἀκούσαι σφόδρα οὕτω διαφορομένους ἀνθρώπους περὶ ὑγιεινῶν καὶ μὴ, ὥστε διὰ ταῦτα μάχεσθαι

τε καὶ ἀποκτείνονται ἀλλήλους.

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. ἀλλὰ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ἔγωγ' οἶδ' ὅτι, καὶ εἰ μὴ ἐώρα-
κας, ἀκήκοας γοῦν ἄλλων τε πολλῶν καὶ Ὀμήρου · καὶ Ὀδυσσεύας γὰρ
καὶ Πριάδος ἀκήκοας.

ΑΛ. πάντως δῆπου, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. οὐκοῦν ταῦτα ποιήματά ἐστι περὶ διαφορᾶς δικαίων τε καὶ ἀδίκων;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. καὶ αἱ μάχαι γε καὶ οἱ θάνατοι διὰ ταύτην τὴν διαφορὰν τοῖς τε
Ἀχαιοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις Τρωσὶν ἐγένοντο, καὶ τοῖς μνηστῆρσι τοῖς τῆς
Πηνελόπης καὶ τῷ Ὀδυσσεῖ.

ΑΛ. ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. οἶμαι δὲ καὶ τοῖς ἐν Τανάγρα Ἀθηναίων τε καὶ Λακεδαιμονίων
καὶ Βοιωτῶν ἀποθανοῦσι, καὶ τοῖς ὕστερον ἐν Κορωνεῖα, ἐν οἷς καὶ ὁ σὸς
πατὴρ Κλεινίας ἐτελεύτησεν, οὐδὲ περὶ ἐνὸς ἄλλου ἢ διαφορὰ ἢ περὶ τοῦ
δικαίου καὶ ἀδίκου τοὺς θανάτους καὶ τὰς μάχας πεποίηκεν · ἥ γάρ;

ΑΛ. ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. τούτους οὖν φῶμεν ἐπίστασθαι περὶ ὧν οὕτως σφόδρα διαφέρο-
νται, ὥστε ἀμφισβητοῦντες ἀλλήλοις τὰ ἔσχατα σφᾶς αὐτοὺς ἐργάζονται;

ΑΛ. οὐ φαίνεται γε.

ΣΩ. οὐκοῦν εἰς τοὺς τοιοῦτους διδασκάλους ἀναφέρεις οὓς ὁμολογεῖς
αὐτὸς μὴ εἰδέναι;

ΑΛ. ἔοικα.

ΣΩ. πῶς οὖν εἰκός σε εἰδέναι τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα, περὶ ὧν οὕτω
πλανᾷ καὶ οὔτε μαθὼν φαίνῃ παρ' οὐδενὸς οὔτ' αὐτὸς ἐξευρών;

ΑΛ. ἐκ μὲν ὧν σὺ λέγεις οὐκ εἰκός.

ΣΩ. ὁρᾷς αὖ τοῦθ' ὥς οὐ καλῶς εἶπες, ὦ Ἀλκιβιάδῃ;

ΑΛ. τὸ ποῖον;

ΣΩ. ὅτι ἐμὲ φῆς ταῦτα λέγειν.

ΑΛ. τί δέ; οὐ σὺ λέγεις ὥς ἐγὼ οὐδὲν ἐπίσταμαι περὶ τῶν δικαίων καὶ
ἀδίκων;

ΣΩ. οὐ μέντοι.

ΑΛ. ἀλλ' ἐγώ;

ΣΩ. ναί.

ΑΛ. πῶς δῆ;

ΣΩ. ὥδε εἶπῃ. ἐάν σε ἔρωμαι τὸ ἐν καὶ τὰ δύο πότερα πλείω ἐστί,
φήσεις ὅτι τὰ δύο;

ΑΛ. ἔγωγε.

ΣΩ. πόσῳ;

ΑΛ. ἐνί.

ΣΩ. πότερος οὖν ἡμῶν ὁ λέγων ὅτι τὰ δύο τοῦ ἐνὸς ἐνὶ πλείω;

ΑΛ. ἐγώ.

ΣΩ. οὐκοῦν ἐγὼ μὲν ἡρώτων, σὺ δ' ἀπεκρίνου;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. περὶ δὴ τούτων μῶν ἐγὼ φαίνομαι λέγων ὁ ἐρωτῶν, ἢ σὺ ὁ ἀποκρινόμενος;

ΑΛ. ἐγώ.

ΣΩ. τί δ' ἂν ἐγὼ μὲν ἔρωμαι ποῖα γράμματα Σωκράτους, σὺ δ' εἴπῃς, πότερος ὁ λέγων;

ΑΛ. ἐγώ.

ΣΩ. ἴθι δὴ, ἐνὶ λόγῳ εἰπέ · ὅταν ἐρώτησίς τε καὶ ἀπόκρισις γίγνηται, πότερος ὁ λέγων, ὁ ἐρωτῶν ἢ ὁ ἀποκρινόμενος;

ΑΛ. ὁ ἀποκρινόμενος, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. οὐκοῦν ἄρτι διὰ παντὸς ἐγὼ μὲν ἢ ὁ ἐρωτῶν;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. σὺ δ' ὁ ἀποκρινόμενος;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. τί οὖν; τὰ λεχθέντα πότερος ἡμῶν εἴρηκεν;

ΑΛ. φαίνομαι μὲν, ὦ Σώκρατες, ἐκ τῶν ὡμολογημένων ἐγώ.

ΣΩ. οὐκοῦν ἐλέγχθη περὶ δικαίων καὶ ἀδίκων ὅτι Ἀλκιβιάδης ὁ καλὸς ὁ Κλεινίου οὐκ ἐπίσταιτο, οἶοιτο δέ, καὶ μέλλοι εἰς ἐκκλησίαν ἐλθὼν συμβουλεύσειν Ἀθηναίους περὶ ὧν οὐδὲν οἶδεν; οὐ ταῦτ' ἦν;

ΑΛ. φαίνεται.

ΣΩ. τὸ τοῦ Εὐριπίδου ἄρα συμβαίνει, ὦ Ἀλκιβιάδη · σοῦ τάδε κινδυνεύεις, οὐκ ἐμοῦ ἀκηροῦναι, οὐδ' ἐγὼ εἰμι ὁ ταῦτα λέγων, ἀλλὰ σύ, ἐμὲ δὲ αἰτιᾷ μάτην. καὶ μέντοι καὶ εὖ λέγεις. μανικὸν γὰρ ἐν νῶ ἔχεις ἐπιχείρημα ἐπιχειρεῖν, ὦ βέλτιστε, διδάσκειν ἃ οὐκ οἶσθα, ἀμελήσας μανθάνειν.

ΑΛ. οἶμαι μὲν, ὦ Σώκρατες, ὀλιγάκις Ἀθηναίους βουλευέσθαι καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας πότερα δικαιότερα ἢ ἀδικώτερα · τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἡγοῦνται δῆλα εἶναι, ἐάσαντες οὖν περὶ αὐτῶν σκοποῦσιν ὁπότερα συνοίσει πράξασιν. οὐ γὰρ ταῦτα οἶμαι ἐστὶν τὰ τε δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα, ἀλλὰ πολλοῖς δὴ ἐλυσιτέλησεν ἀδικήσασι μεγάλα ἀδικήματα, καὶ ἐτέροις γε οἶμαι δίκαια ἐργασαμένοις οὐ συνήνεγκεν.

ΣΩ. τί οὖν; εἰ ὅτι μάλιστα ἕτερα μὲν τὰ δίκαια τυγχάνει ὄντα, ἕτερα δὲ τὰ συμφέροντα, οὐ τί που αὖ σὺ οἶε ταῦτ' εἰδέναι ἃ συμφέρει τοῖς ἀνθρώποις, καὶ δι' ὅτι;

ΑΛ. τί γὰρ καλῶει, ὦ Σώκρατες; εἰ μή με αὖ ἐρήση παρ' ὅτου ἔμαθον ἢ ὅπως αὐτὸς ἡὔρον.

ΣΩ. οἶον τοῦτο ποιεῖς. εἴ τι μὴ ὀρθῶς λέγεις, τυγχάνει δὲ δυνατόν ὄν ἀποδείξαι δι' οὐπὲρ καὶ τὸ πρότερον λόγου, οἶε δὴ καινὰ ἄττα δεῖν ἀκούειν ἀποδείξεις τε ἐτέρας, ὥς τῶν προτέρων οἶον σκευαρίων κατατετριμμένων, καὶ οὐκέτ' ἂν σὺ αὐτὰ ἀμπίσχοιο, εἰ μή τίς σοι τεκμήριον καθαρὸν καὶ

ἄχραντον οἶσει. ἐγὼ δὲ χαίρειν ἐάσας τὰς σὰς προδρομὰς τοῦ λόγου οὐδὲν ἤττον ἐρήσομαι πόθεν μαθὼν αὖ τὰ συμφέροντ' ἐπίστασαι, καὶ ὅστις ἐστὶν ὁ διδάσκαλος, καὶ πάντ' ἐκεῖνα τὰ πρότερον ἐρωτῶ μιᾷ ἐρωτήσῃ; ἀλλὰ γὰρ δῆλον ὡς εἰς ταῦτόν ἤξεις καὶ οὐχ ἕξεις ἀποδειῖξαι οὐθ' ὡς ἐξευρών οἶσθα τὰ συμφέροντα οὐθ' ὡς μαθὼν. ἐπειδὴ δὲ τρυφᾷς καὶ οὐκέτ' ἂν ἡδέως τοῦ αὐτοῦ γεύσαιο λόγου, τοῦτον μὲν ἐὼ χαίρειν, εἴτ' οἶσθα εἴτε μὴ τὰ Ἀθηναίοις συμφέροντα · πότερον δὲ ταῦτά ἐστι δίκαιά τε καὶ συμφέροντ' ἢ ἕτερα, τί οὐκ ἀπέδειξας; εἰ μὲν βούλει, ἐρωτῶν με ὥσπερ ἐγὼ σέ, εἰ δέ, καὶ αὐτὸς ἐπὶ σεαυτοῦ λόγῳ διέζελθε.

ΑΛ. ἀλλ' οὐκ οἶδα εἰ οἶός τ' ἂν εἶην, ὦ Σώκρατες, πρὸς σέ διελθεῖν.

ΣΩ. ἀλλ', ὦγαθέ, ἐμὲ ἐκκλησίαν νόμισον καὶ δῆμον · καὶ ἐκεῖ τοί σε δεήσει ἓνα ἕκαστον πείθειν. ἢ γάρ;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. οὐκοῦν τοῦ αὐτοῦ ἓνα τε οἶόν τε εἶναι κατὰ μόνας πείθειν καὶ συμπόλλους περὶ ὧν ἂν εἰδῇ, ὥσπερ ὁ γραμματιστής ἓνα τέ που πείθει περὶ γραμμάτων καὶ πολλούς;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἄρ' οὖν οὐ καὶ περὶ ἀριθμοῦ ὁ αὐτὸς ἓνα τε καὶ πολλοὺς πείσει;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. οὗτος δ' ἔσται ὁ εἰδώς, ὁ ἀριθμητικός;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ σὺ ἄπερ καὶ πολλοὺς οἶός τε πείθειν εἶ, ταῦτα καὶ ἓνα;

ΑΛ. εἰκός γε.

ΣΩ. ἔστι δὲ ταῦτα δῆλον ὅτι ἂ οἶσθα.

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἄλλο τι οὖν τοσοῦτον μόνον διαφέρει τοῦ ἐν τῷ δήμῳ ῥήτορος ὁ ἐν τῇ τοιᾷδε συνουσίᾳ, ὅτι ὁ μὲν ἀθρόους πείθει τὰ αὐτά, ὁ δὲ καθ' ἓνα;

ΑΛ. κινδυνεύει.

ΣΩ. ἴθι νῦν, ἐπειδὴ τοῦ αὐτοῦ φαίνεται πολλοὺς τε καὶ ἓνα πείθειν, ἐν ἐμοὶ ἐμμελέτησον καὶ ἐπιχείρησον ἐπιδειῖξαι ὡς τὸ δίκαιον ἐνίστε οὐ συμφέρει.

ΑΛ. ὑβριστής εἶ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. νῦν γοῦν ὑφ' ὕβρεως μέλλω σε πείθειν τάναντία οἷς σὺ ἐμὲ οὐκ ἐθέλεις.

ΑΛ. λέγε δή.

ΣΩ. ἀποκρίνου μόνον τὰ ἐρωτώμενα.

ΑΛ. μή, ἀλλὰ σὺ αὐτὸς λέγε.

ΣΩ. τί δ'; οὐχ ὅτι μάλιστα βούλει πεισθῆναι;

ΑΛ. πάντως δήπου.

ΣΩ. οὐκοῦν εἰ λέγεις ὅτι ταῦθ' οὕτως ἔχει, μάλιστ' ἂν εἴης πεπεισμένος;

ΑΛ. ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. ἀποκρίνου δὴ · καὶ ἐὰν μὴ αὐτὸς σὺ σαυτοῦ ἀκούσης ὅτι τὰ δίκαια καὶ συμφέροντά ἐστιν, ἄλλω γε λέγοντι μὴ πιστεύσης.

ΑΛ. οὔτοι, ἀλλ' ἀποκριτέον · καὶ γὰρ οὐδὲν οἶμαι βλαβήσεσθαι.

ΣΩ. μαντικὸς γὰρ εἶ. καὶ μοι λέγε · τῶν δικαίων φῆς ἔνια μὲν συμφέρειν, ἔνια δ' οὔ;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. τί δέ; τὰ μὲν καλὰ αὐτῶν εἶναι, τὰ δ' οὔ;

ΑΛ. πῶς τοῦτο ἐρωτᾷς;

ΣΩ. εἴ τις ἤδη σοι ἔδοξεν αἰσχροῖ μὲν, δίκαια δὲ πράττειν;

ΑΛ. οὐκ ἔμοιγε.

ΣΩ. ἀλλὰ πάντα τὰ δίκαια καὶ καλὰ;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. τί δ' αὖ τὰ καλὰ; πότερον πάντα ἀγαθὰ, ἢ τὰ μὲν, τὰ δ' οὔ;

ΑΛ. οἶμαι ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ἔνια τῶν καλῶν κακὰ εἶναι.

ΣΩ. ἢ καὶ αἰσχροῖ ἀγαθὰ;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἄρα λέγεις τὰ τοιάδε, οἷον πολλοὶ ἐν πολέμῳ βοηθήσαντες ἐταίρω ἢ οἰκείῳ τραύματα ἔλαβον καὶ ἀπέθανον, οἱ δ' οὐ βοηθήσαντες, δέον, ὑγιεῖς ἀπῆλθον;

ΑΛ. πάνυ μὲν οὔν.

ΣΩ. οὐκοῦν τὴν τοιαύτην βοήθειαν καλὴν μὲν λέγεις κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ σῶσαι οὐς ἔδει, τοῦτο δ' ἐστὶν ἀνδρεία · ἢ οὔ;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. κακὴν δέ γε κατὰ τοὺς θανάτους τε καὶ ἔλκη · ἢ γάρ;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἄρ' οὔν οὐκ ἄλλο μὲν ἢ ἀνδρεία, ἄλλο δὲ ὁ θάνατος;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. οὐκ ἄρα κατὰ ταῦτόν γ' ἐστι καλὸν καὶ κακὸν τὸ τοῖς φίλοις βοηθεῖν;

ΑΛ. οὐ φαίνεται.

ΣΩ. ὅρα τοίνυν εἰ, ἢ γε καλόν, καὶ ἀγαθόν, ὥσπερ καὶ ἐνταῦθα. κατὰ τὴν ἀνδρείαν γὰρ ὁμολόγεις καλὸν εἶναι τὴν βοήθειαν · τοῦτ' οὔν αὐτὸ σκόπει, τὴν ἀνδρείαν, ἀγαθὸν ἢ κακόν; ὥδε δὲ σκόπει · σὺ πότερ' ἂν δέξαιό σοι εἶναι, ἀγαθὰ ἢ κακὰ;

ΑΛ. ἀγαθὰ.

ΣΩ. οὐκοῦν τὰ μέγιστα μάλιστα.

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. καὶ ἥκιστα τῶν τοιούτων δέξαιο ἂν στέρεσθαι;

ΑΛ. πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. πῶς οὔν λέγεις περὶ ἀνδρείας; ἐπὶ πόσῳ ἂν αὐτοῦ δέξαιο στέρε-

σθαι;

ΑΛ. οὐδὲ ζῆν ἂν ἐγὼ δεξαίμην δειλὸς ὢν.

ΣΩ. ἔσχατον ἄρα κακῶν εἶναί σοι δοκεῖ ἢ δειλία.

ΑΛ. ἔμοιγε.

ΣΩ. ἐξ ἴσου τῷ τεθνάναι, ὡς ἔοικε.

ΑΛ. φημί.

ΣΩ. οὐκοῦν θανάτῳ τε καὶ δειλίᾳ ἐναντιώτατον ζῶῃ καὶ ἀνδρείᾳ;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. καὶ τὰ μὲν μάλιστ' ἂν εἶναι βούλοιοί σοι, τὰ δὲ ἥκιστα;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἄρ' ὅτι τὰ μὲν ἄριστα ἡγῇ, τὰ δὲ κάκιστα;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. ἐν τοῖς ἀρίστοις ἄρα σὺ ἡγῇ ἀνδρείαν εἶναι καὶ ἐν τοῖς κακίστοις θάνατον.

ΑΛ. ἔγωγε.

ΣΩ. τὸ ἄρα βοηθεῖν ἐν πολέμῳ τοῖς φίλοις, ἥ μὲν καλόν, κατ' ἀγαθοῦ πρᾶξιν τὴν τῆς ἀνδρείας, καλὸν αὐτὸ προσεῖπας;

ΑΛ. φαίνομαί γε.

ΣΩ. κατὰ δέ γε κακοῦ πρᾶξιν τὴν τοῦ θανάτου κακόν;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. οὐκοῦν ὧδε δίκαιον προσαγορεύειν ἐκάστην τῶν πράξεων · εἴπερ ἡ κακὸν ἀπεργάζεται κακὴν καλεῖς, καὶ ἡ ἀγαθὸν ἀγαθὴν κλητέον.

ΑΛ. ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. ἄρ' οὖν καὶ ἡ ἀγαθὸν, καλόν · ἡ δὲ κακόν, αἰσχρόν;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. τὴν ἄρ' ἐν τῷ πολέμῳ τοῖς φίλοις βοηθεῖαν λέγων καλὴν μὲν εἶναι, κακὴν δέ, οὐδὲν διαφερόντως λέγεις ἢ εἰ προσεῖπες αὐτὴν ἀγαθὴν μὲν, κακὴν δέ.

ΑΛ. ἀληθῆ μοι δοκεῖς λέγειν, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. οὐδὲν ἄρα τῶν καλῶν, καθ' ὅσον καλόν, κακόν, οὐδὲ τῶν αἰσχυρῶν, καθ' ὅσον αἰσχρόν, ἀγαθόν.

ΑΛ. οὐ φαίνεται.

ΣΩ. ἔτι τοίνυν καὶ ὧδε σκέψαι. ὅστις καλῶς πράττει, οὐχὶ καὶ εὖ πράττει;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. οἱ δ' εὖ πράττοντες οὐκ εὐδαίμονες;

ΑΛ. πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. οὐκοῦν εὐδαίμονες δι' ἀγαθῶν κτῆσιν;

ΑΛ. μάλιστα.

ΣΩ. κτῶνται δὲ ταῦτα τῷ εὖ καὶ καλῶς πράττειν;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. τὸ εὖ ἄρα πράττειν ἀγαθόν;

ΑΛ. πῶς δ' οὐ;

ΣΩ. οὐκοῦν καλὸν ἢ εὐπραγία;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ταῦτόν ἄρα ἐφάνη ἡμῖν πάλιν αὖ καλόν τε καὶ ἀγαθόν.

ΑΛ. φαίνεται.

ΣΩ. ὅτι ἂν ἄρα εὖρωμεν καλόν, καὶ ἀγαθὸν εὐρήσομεν ἕκ γε τούτου τοῦ λόγου.

ΑΛ. ἀνάγκη.

ΣΩ. τί δέ; τὰ ἀγαθὰ συμφέρει ἢ οὐ;

ΑΛ. συμφέρει.

ΣΩ. μνημονεύεις οὖν περὶ τῶν δικαίων πῶς ὠμολογήσαμεν;

ΑΛ. οἶμαί γε τοὺς τὰ δίκαια πράττοντας ἀναγκαῖον εἶναι καλὰ πράττειν.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ τοὺς τὰ καλὰ ἀγαθὰ;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. τὰ δὲ ἀγαθὰ συμφέρειν;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. τὰ δίκαια ἄρα, ὦ Ἀλκιβιάδη, συμφέροντά ἐστιν.

ΑΛ. ἔοικεν.

ΣΩ. τί οὖν; ταῦτα οὐ σὺ ὁ λέγων, ἐγὼ δὲ ὁ ἐρωτῶν;

ΑΛ. φαίνομαι, ὥς ἔοικα.

ΣΩ. εἰ οὖν τις ἀνίσταται συμβουλευσὼν εἴτε Ἀθηναίοις εἴτε Πεπαρηθίοις, οἰόμενος γινώσκειν τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα, φήσει δ' εἶναι τὰ δίκαια κακὰ ἐνίοτε, ἄλλο τι ἢ καταγελῶς ἂν αὐτοῦ, ἐπειδὴ περ τυγχάνεις καὶ σὺ λέγων ὅτι ταῦτά ἐστι δίκαιά τε καὶ συμφέροντα;

ΑΛ. ἀλλὰ μὰ τοὺς θεοὺς, ὦ Σώκρατες, οὐκ οἶδ' ἔγωγε οὐδ' ὅτι λέγω, ἀλλ' ἀτεχνῶς ἔοικα ἀτόπως ἔχοντι · τοτὲ μὲν γάρ μοι ἕτερα δοκεῖ σοῦ ἐρωτῶντος, τοτὲ δ' ἄλλα.

ΣΩ. εἴτα τοῦτο, ὦ φίλε, ἀγνοεῖς τὸ πάθημα τί ἐστιν;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. οἶει ἂν οὖν, εἴ τις ἐρωτῇ σε δύο ὀφθαλμοὺς ἢ τρεῖς ἔχεις, καὶ δύο χεῖρας ἢ τέτταρας, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, τοτὲ μὲν ἕτερα ἂν ἀποκρίσθαι, τοτὲ δὲ ἄλλα, ἢ αἰεὶ τὰ αὐτά;

ΑΛ. δέδοικα μὲν ἔγωγε ἤδη περὶ ἑμαυτοῦ, οἶμαι μέντοι τὰ αὐτά.

ΣΩ. οὐκοῦν ὅτι οἶσθα; τοῦτ' αἴτιον;

ΑΛ. οἶμαι ἔγωγε.

ΣΩ. περὶ ὧν ἄρα ἄκων τάναντία ἀποκρίνη, δῆλον ὅτι περὶ τούτων οὐκ οἶσθα.

ΑΛ. εἰκός γε.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων καὶ καλῶν καὶ αἰσχυρῶν

καὶ κακῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ συμφερόντων καὶ μὴ ἀποκρινόμενος φῆς πλανᾶσθαι; εἴτα οὐ δῆλον ὅτι διὰ τὸ μὴ εἰδέναι περὶ αὐτῶν, διὰ ταῦτα πλανᾷ;

ΑΛ. ἔμοιγε.

ΣΩ. ἄρ' οὖν οὕτω καὶ ἔχει· ἐπειδὴν τίς τι μὴ εἰδῇ, ἀναγκαῖον περὶ τούτου πλανᾶσθαι τὴν ψυχὴν;

ΑΛ. πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. τί οὖν; οἶσθα ὄντινα τρόπον ἀναβήσῃ εἰς τὸν οὐρανόν;

ΑΛ. μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. ἦ καὶ πλανᾶταί σου ἡ δόξα περὶ ταῦτα;

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. τὸ δ' αἴτιον οἶσθα ἢ ἐγὼ φράσω;

ΑΛ. φράσον.

ΣΩ. ὅτι, ὦ φίλε, οὐκ οἶει αὐτὸ ἐπίστασθαι οὐκ ἐπιστάμενος.

ΑΛ. πῶς αὖ τοῦτο λέγεις;

ΣΩ. ὄρα καὶ σὺ κοινῇ. ἂ μὴ ἐπίστασαι, γινώσκεις δὲ ὅτι οὐκ ἐπίστασαι, πλανᾷ περὶ τὰ τοιαῦτα; ὥσπερ περὶ ὄψου σκευασίας οἶσθα δήπου ὅτι οὐκ οἶσθα;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. πότερον οὖν αὐτὸς περὶ ταῦτα δοξάζεις ὅπως χρὴ σκευάζειν καὶ πλανᾷ, ἢ τῷ ἐπισταμένῳ ἐπιτρέπεις;

ΑΛ. οὕτως.

ΣΩ. τί δ' εἰ ἐν νηϊ πλέοις, ἄρα δοξάζοις ἂν πότερον χρὴ τὸν οἵακα εἶσω ἄγειν ἢ ἔξω, καὶ ἅτε οὐκ εἰδὼς πλανᾷο ἂν, ἢ τῷ κυβερνήτῃ ἐπιτρέψας ἂν ἡσυχίαν ἄγοις;

ΑΛ. τῷ κυβερνήτῃ.

ΣΩ. οὐκ ἄρα περὶ ἂ μὴ οἶσθα πλανᾷ, ἄνπερ εἰδῇς ὅτι οὐκ οἶσθα;

ΑΛ. οὐκ ἔοικα.

ΣΩ. ἐννοεῖς οὖν ὅτι καὶ τὰ ἁμαρτήματα ἐν τῇ πράξει διὰ ταύτην τὴν ἄγνοιάν ἐστι, τὴν τοῦ μὴ εἰδότα οἶσθαι εἰδέναι;

ΑΛ. πῶς αὖ λέγεις τοῦτο;

ΣΩ. τότε που ἐπιχειροῦμεν πράττειν, ὅταν οἰώμεθα εἰδέναι ὅτι πράττομεν;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ὅταν δέ γέ πού τινες μὴ οἶωνται εἰδέναι, ἄλλοις παραδιδόασιν;

ΑΛ. πῶς δ' οὐ;

ΣΩ. οὐκοῦν οἱ τοιοῦτοι τῶν μὴ εἰδόντων ἀναμάρτητοι ζῶσι διὰ τὸ ἄλλοις περὶ αὐτῶν ἐπιτρέπειν;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. τίνες οὖν οἱ ἁμαρτάνοντες; οὐ γάρ που οἱ γε εἰδότες.

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. ἐπειδὴ δ' οὐθ' οἱ εἰδότες οὐθ' οἱ τῶν μὴ εἰδόντων εἰδότες ὅτι οὐκ

ἴσασιν, ἢ ἄλλοι λείπονται ἢ οἱ μὴ εἰδότες, οἰόμενοι δ' εἰδέναι;

ΑΛ. οὐκ, ἀλλ' οὕτοι.

ΣΩ. αὕτη ἄρα ἡ ἄγνοια τῶν κακῶν αἰτία καὶ ἡ ἐπονείδιστος ἁμαθία;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. οὐκοῦν ὅταν ἢ περὶ τὰ μέγιστα, τότε κακουργοτάτη καὶ αἰσχίστη;

ΑΛ. πολὺ γε.

ΣΩ. τί οὖν; ἔχεις μείζω εἰπεῖν δικαίων τε καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν καὶ συμφερόντων;

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. οὐκοῦν περὶ ταῦτα σὺ φῆς πλανᾶσθαι;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. εἰ δὲ πλανᾷ, ἄρ' οὐ δῆλον ἐκ τῶν ἔμπροσθεν ὅτι οὐ μόνον ἀγνοεῖς τὰ μέγιστα, ἀλλὰ καὶ οὐκ εἰδὼς οἶει αὐτὰ εἰδέναι;

ΑΛ. κινδυνεύω.

ΣΩ. βαβαῖ ἄρα, ὦ Ἀλκιβιάδῃ, οἷον πάθος πέπονθας · ὃ ἐγὼ ὀνομάζω μὲν ὀκνῶ, ὅμως δέ, ἐπειδὴ μόνω ἐσμέν, ῥητέον. ἁμαθία γὰρ συνοικεῖς, ὦ βέλτιστε, τῇ ἐσχάτῃ, ὥς ὁ λόγος σου κατηγορεῖ καὶ σὺ σαυτοῦ · διὸ καὶ ἄπτεταις ἄρα πρὸς τὰ πολιτικὰ πρὶν παιδευθῆναι. πέπονθας δὲ τοῦτο οὐ σὺ μόνος, ἀλλὰ καὶ οἱ πολλοὶ τῶν πραττόντων τὰ τῆσδε τῆς πόλεως, πλήν ὀλίγων γε καὶ ἴσως τοῦ σοῦ ἐπιτρόπου Περικλέους.

ΑΛ. λέγεται γέ τοι, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου σοφὸς γεγονέναι, ἀλλὰ πολλοῖς καὶ σοφοῖς συγγεγονέναι, καὶ Πυθοκλείδῃ καὶ Ἀναξαγόρᾳ · καὶ νῦν ἔτι τηλικούτος ὢν Δάμῳνι σύνεστιν αὐτοῦ τούτου ἕνεκα.

ΣΩ. τί οὖν; ἤδη τιν' εἶδες σοφὸν ὅτιοῦν ἀδυνατοῦντα ποιῆσαι ἄλλον σοφὸν ἅπερ αὐτός; ὥσπερ ὅς σε ἐδίδαξεν γράμματα, αὐτός τ' ἦν σοφὸς καὶ σὲ ἐποίησε τῶν τε ἄλλων ὄντιν' ἐβούλετο · ἢ γάρ;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ σὺ ὁ παρ' ἐκείνου μαθὼν ἄλλον οἶός τε ἔσῃ;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. καὶ ὁ καθαριστὴς δὲ καὶ ὁ παιδοτρίβης ὥσαύτως;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. καλὸν γὰρ δήπου τεκμήριον τοῦτο τῶν ἐπισταμένων ὅτιοῦν ὅτι ἐπίστανται, ἐπειδὴν καὶ ἄλλον οἶοί τ' ὥσιν ἀποδεῖξαι ἐπιστάμενον.

ΑΛ. ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. τί οὖν; ἔχεις εἰπεῖν Περικλῆς τίνα ἐποίησεν σοφόν, ἀπὸ τῶν ὑέων ἀρξάμενος;

ΑΛ. τί δ' εἰ τῷ Περικλέους ὑεῖ ἡλιθίῳ ἐγενέσθην, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. ἀλλὰ Κλεινίαν τὸν σὸν ἀδελφόν.

ΑΛ. τί δ' ἂν αὖ Κλεινίαν λέγοις, μαινόμενον ἄνθρωπον;

ΣΩ. ἐπειδὴ τοίνυν Κλεινίας μὲν μαίνεται, τῷ δὲ Περικλέους ὑεῖ ἡλιθίῳ

ἐγενέσθην, σοὶ τίνα αἰτίαν ἀναθῶμεν, δι' ὅτι σε οὕτως ἔχοντα περιορᾷ;

ΑΛ. ἐγὼ οἶμαι αἷτιος οὐ προσέχων τὸν νοῦν.

ΣΩ. ἀλλὰ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ἢ τῶν ξένων δοῦλον ἢ ἐλεύθερον εἰπέ ὅστις αἰτίαν ἔχει διὰ τὴν Περικλέους συνουσίαν σοφώτερος γεγονέναι, ὥσπερ ἐγὼ ἔχω σοι εἰπεῖν διὰ τὴν Ζήνωνος Πυθόδωρον τὸν Ἰσολόχου καὶ Καλλίαν τὸν Καλλιάρχου, ὧν ἑκάτερος Ζήνωνι ἑκατὸν μνᾶς τελέσας σοφός τε καὶ ἐλλόγιμος γέγονεν.

ΑΛ. ἀλλὰ μὰ Δί' οὐκ ἔχω.

ΣΩ. εἶεν · τί οὖν διανοῇ περὶ σαυτοῦ; πότερον ἔαν ὥς νῦν ἔχεις, ἢ ἐπιμέλειάν τινα ποιεῖσθαι;

ΑΛ. κοινὴ βουλή, ὦ Σώκρατες. καίτοι ἐννοῶ σου εἰπόντος καὶ συγχωρῶ · δοκοῦσι γάρ μοι οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττοντες ἐκτὸς ὀλίγων ἀπαίδευτοι εἶναι.

ΣΩ. εἴτα τί δὴ τοῦτο;

ΑΛ. εἰ μὲν που ἦσαν πεπαιδευμένοι, ἔδει ἂν τὸν ἐπιχειροῦντα αὐτοῖς ἀνταγωνίζεσθαι μαθόντα καὶ ἀσκήσαντα ἰέναι ὥς ἐπ' ἀθλητάς · νῦν δ' ἐπειδὴ καὶ οὗτοι ἰδιωτικῶς ἔχοντες ἐληλύθασιν ἐπὶ τὰ τῆς πόλεως, τί δεῖ ἀσχεῖν καὶ μανθάνοντα πράγματα ἔχειν; ἐγὼ γάρ εὔ οἶδ' ὅτι τούτων τῇ γε φύσει πάνυ πολὺ περιέσομαι.

ΣΩ. βαβαῖ, οἶον, ὦ ἄριστε, τοῦτ' εἴρηκας · ὥς ἀνάξιον τῆς ιδέας καὶ τῶν ἄλλων τῶν σοι ὑπαρχόντων.

ΑΛ. τί μάλιστα καὶ πρὸς τί τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. ἀγανακτῶ ὑπὲρ τε σοῦ καὶ τοῦ ἑμαυτοῦ ἔρωτος.

ΑΛ. τί δῆ;

ΣΩ. εἰ ἠξίωσας τὸν ἀγῶνά σοι εἶναι πρὸς τοὺς ἐνθάδε ἀνθρώπους.

ΑΛ. ἀλλὰ πρὸς τίνας μὴν;

ΣΩ. ἄξιον τοῦτό γε καὶ ἐρέσθαι ἄνδρα οἰόμενον μεγαλόφρονα εἶναι.

ΑΛ. πῶς λέγεις; οὐ πρὸς τούτους μοι ὁ ἀγών;

ΣΩ. ἀλλὰ κἂν εἰ τρίτῃ διανοοῦ κυβερνᾶν μέλλουσιν ναυμαχεῖν, ἤρκει ἂν σοι τῶν συνναυτῶν βελτίστῳ εἶναι τὰ κυβερνητικά, ἢ ταῦτα μὲν ᾧ ἂν δεῖν ὑπάρχειν, ἀπέβλεπες δ' ἂν εἰς τοὺς ὡς ἀληθῶς ἀνταγωνιστάς, ἀλλ' οὐχ ὡς νῦν εἰς τοὺς συναγωνιστάς; ὧν δήπου περιγενέσθαι σε δεῖ τοσοῦτον ὥστε μὴ ἄξιον ἀνταγωνίζεσθαι, ἀλλὰ καταφρονηθέντας συναγωνίζεσθαι σοι πρὸς τοὺς πολεμίους, εἰ δὴ τῷ ὄντι γε καλὸν τι ἔργον ἀποδείξασθαι διανοῇ καὶ ἄξιον σαυτοῦ τε καὶ τῆς πόλεως.

ΑΛ. ἀλλὰ μὲν δὴ διανοοῦμαι γε.

ΣΩ. πάνυ σοι ἄρα ἄξιον ἀγαπᾶν εἰ τῶν στρατιωτῶν βελτίων εἶ, ἀλλ' οὐ πρὸς τοὺς τῶν ἀντιπάλων ἡγεμόνας ἀποβλέπειν εἴ ποτε ἐκείνων βελτίων γέγονας, σκοποῦντα καὶ ἀσκοῦντα πρὸς ἐκείνους.

ΑΛ. λέγεις δὲ τίνας τούτους, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. οὐκ οἶσθα ἡμῶν τὴν πόλιν Λακεδαιμονίοις τε καὶ τῷ μεγάλῳ

βασιλεῖ πολεμοῦσαν ἐκάστοτε;

ΑΛ. ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. οὐκοῦν εἴπερ ἐν νῶ ἔχεις ἡγεμῶν εἶναι τῆσδε τῆς πόλεως, πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίων βασιλέας καὶ τοὺς Περσῶν τὸν ἀγῶνα ἡγούμενός σοι εἶναι ὀρθῶς ἂν ἡγοῖο;

ΑΛ. κινδυνεύεις ἀληθῆ λέγειν.

ΣΩ. οὐκ, ὦγαθέ, ἀλλὰ πρὸς Μειδίαν σε δεῖ τὸν ὀρτυγοκόπον ἀποβλέπειν καὶ ἄλλους τοιούτους—οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττειν ἐπιχειροῦσιν, ἔτι τὴν ἀνδραποδώδη, φαῖεν ἂν αἱ γυναῖκες, τρίχα ἔχοντες ἐν τῇ ψυχῇ ὑπ' ἀμουσίας καὶ οὐπω ἀποβεβληκότες, ἔτι δὲ βαρβαρίζοντες ἐληλύθασι κολακεύσοντες τὴν πόλιν ἀλλ' οὐκ ἄρξοντες—πρὸς τούτους σε δεῖ, οὐσπερ λέγω, βλέποντα σαυτοῦ δὴ ἀμελεῖν, καὶ μήτε μανθάνειν ὅσα μαθήσεως ἔχεται, μέλλοντα τοσοῦτον ἀγῶνα ἀγωνίζεσθαι, μήτε ἀσχεῖν ὅσα δεῖται ἀσκήσεως, καὶ πᾶσαν παρασκευὴν παρεσκευασμένον οὕτως ἰέναι ἐπὶ τὰ τῆς πόλεως.

ΑΛ. ἀλλ', ὦ Σώκρατες, δοκεῖς μὲν μοι ἀληθῆ λέγειν, οἶμαι μέντοι τούς τε Λακεδαιμονίων στρατηγούς καὶ τὸν Περσῶν βασιλέα οὐδὲν διαφέρειν τῶν ἄλλων.

ΣΩ. ἀλλ', ὦ ἄριστε, τὴν οἴησιν ταύτην σκόπει οἷαν ἔχεις.

ΑΛ. τοῦ πέρι;

ΣΩ. πρῶτον μὲν ποτέρως ἂν οἶε σαυτοῦ μᾶλλον ἐπιμεληθῆναι, φοβούμενός τε καὶ οἰόμενος δεινούς αὐτοὺς εἶναι, ἢ μή;

ΑΛ. δῆλον ὅτι εἰ δεινούς οἰοίμην.

ΣΩ. μὲν οὖν οἶε τι βλαβήσεσθαι ἐπιμεληθεὶς σαυτοῦ;

ΑΛ. οὐδαμῶς, ἀλλὰ καὶ μεγάλη ἀνήσεσθαι.

ΣΩ. οὐκοῦν ἐν μὲν τοῦτο τοσοῦτον κακὸν ἔχει ἢ οἴησις αὕτη.

ΑΛ. ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. τὸ δεύτερον τοῖνυν, ὅτι καὶ ψευδής ἐστιν, ἐκ τῶν εἰκότων σκέψαι.

ΑΛ. πῶς δῆ;

ΣΩ. πότερον εἰκὸς ἀμείνους γίγνεσθαι φύσεις ἐν γενναίοις γένεσιν ἢ μή;

ΑΛ. δῆλον ὅτι ἐν τοῖς γενναίοις.

ΣΩ. οὐκοῦν τοὺς εὖ φύντας, ἐὰν καὶ εὖ τραφῶσιν, οὕτω τελέους γίγνεσθαι πρὸς ἀρετὴν;

ΑΛ. ἀνάγκη.

ΣΩ. σκεψώμεθα δὴ, τοῖς ἐκείνων τὰ ἡμέτερα ἀντιτιθέντες, πρῶτον μὲν εἰ δοκοῦσι φαυλοτέρων γενῶν εἶναι οἱ Λακεδαιμονίων καὶ Περσῶν βασιλῆς. ἢ οὐκ ἴσμεν ὡς οἱ μὲν Ἡρακλέους, οἱ δὲ Ἀχαιμένους ἔκγονοι, τὸ δ' Ἡρακλέους τε γένος καὶ τὸ Ἀχαιμένους εἰς Περσέα τὸν Διὸς ἀναφέρεται;

ΑΛ. καὶ γὰρ τὸ ἡμέτερον, ὦ Σώκρατες, εἰς Εὐρυσάκη, τὸ δ' Εὐρυσάκους εἰς Δία.

ΣΩ. καὶ γὰρ τὸ ἡμέτερον, ὦ γενναῖε Ἀλκιβιάδῃ, εἰς Δαίδαλον, ὁ δὲ Δαίδαλος εἰς Ἥφαιστον τὸν Διός. ἄλλὰ τὰ μὲν τούτων ἀπ' αὐτῶν ἀρξάμενα βασιλῆς εἰσιν ἐκ βασιλέων μέχρι Διός, οἱ μὲν Ἄργους τε καὶ Λακεδαιμόνος, οἱ δὲ τῆς Περσίδος τὸ αἶε, πολλάκις δὲ καὶ τῆς Ἀσίας, ὥσπερ καὶ νῦν · ἡμεῖς δὲ αὐτοὶ τε ἰδιῶται καὶ οἱ πατέρες. εἰ δὲ καὶ τοὺς προγόνους σε δέοι καὶ τὴν πατρίδα Εὐρυσάκους ἐπιδιδῆναι Σαλαμῖνα ἢ τὴν Αἰακοῦ τοῦ ἐτι προτέρου Αἰγιναν Ἀρτοξέρξῃ τῷ Ξέρξου, πόσον ἂν οἶε γέλωτα ὀφλεῖν; ἀλλ' ὅρα μὴ τοῦ τε γένους ὄγκῳ ἐλαττώμεθα τῶν ἀνδρῶν καὶ τῇ ἄλλῃ τροφῇ. ἢ οὐκ ἦσθησαι τοῖς τε Λακεδαιμονίων βασιλεῦσιν ὥς μεγάλα τὰ ὑπάρχοντα, ὧν αἱ γυναῖκες δημοσίᾳ φυλάττονται ὑπὸ τῶν ἐφόρων, ὅπως εἰς δύναμιν μὴ λάθῃ ἐξ ἄλλου γενόμενος ὁ βασιλεὺς ἢ ἐξ Ἡρακλείδων; ὁ δὲ Περσῶν τοσοῦτον ὑπερβάλλει, ὥστ' οὐδεὶς ὑποψίαν ἔχει ὥς ἐξ ἄλλου ἂν βασιλεὺς γένοιτο ἢ ἐξ αὐτοῦ · διὸ οὐ φρουρεῖται ἡ βασιλείως γυνὴ ἀλλ' ἢ ὑπὸ φόβου. ἐπειδὴν δὲ γένηται ὁ παῖς ὁ πρεσβύτατος, οὐπερ ἡ ἀρχή, πρῶτον μὲν ἐορτάζουσι πάντες οἱ ἐν τῇ βασιλείῳ, ὧν ἂν ἀρχῇ, εἴτα εἰς τὸν ἄλλον χρόνον ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ βασιλείῳ γενέθλια πᾶσα θύει καὶ ἐορτάζει ἡ Ἀσία · ἡμῶν δὲ γενομένων, τὸ τοῦ κωμωδοποιῶ, οὐδ' οἱ γεῖτονες σφόδρα τι αἰσθάνονται, ὦ Ἀλκιβιάδῃ. μετὰ τοῦτο τρέφεται ὁ παῖς, οὐχ ὑπὸ γυναικὸς τροφοῦ ὀλίγου ἀξίας, ἀλλ' ὑπ' εὐνούχων οἱ ἂν δοκῶσιν τῶν περὶ βασιλέα ἄριστοι εἶναι · οἷς τά τε ἄλλα προστέτακται ἐπιμέλестhai τοῦ γενομένου, καὶ ὅπως ὅτι κάλλιστος ἔσται μηχανᾶσθαι, ἀναπλάττοντας τὰ μέλη τοῦ παιδὸς καὶ κατορθοῦντας · καὶ ταῦτα δρῶντες ἐν μεγάλῃ τιμῇ εἰσιν. ἐπειδὴν δὲ ἐπτέτεις γένωνται οἱ παῖδες, ἐπὶ τοὺς ἵππους καὶ ἐπὶ τοὺς τούτων διδασκάλους φοιτῶσιν, καὶ ἐπὶ τὰς θήρας ἄρχονται ἰέναι. δις ἐπτὰ δὲ γενόμενον ἐτῶν τὸν παῖδα παραλαμβάνουσιν οὓς ἐκεῖνοι βασιλείους παιδαγωγοὺς ὀνομάζουσιν · εἰσὶ δὲ ἐξευλεγμένοι Περσῶν οἱ ἄριστοι δόξαντες ἐν ἡλικίᾳ τέτταρες, ὃ τε σοφώτατος καὶ ὁ δικαιοτάτος καὶ ὁ σωφρονέστατος καὶ ὁ ἀνδρεϊότατος.

ΣΩ. ὧν ὁ μὲν μαγεῖαν τε διδάσκει τὴν Ζωροάστρου τοῦ Ὀρομάζου— ἔστι δὲ τοῦτο θεῶν θεραπεία— διδάσκει δὲ καὶ τὰ βασιλικά, ὁ δὲ δικαιοτάτος ἀληθεύειν διὰ παντὸς τοῦ βίου, ὁ δὲ σωφρονέστατος μὴδ' ὑπὸ μιᾶς ἄρχεσθαι τῶν ἡδονῶν, ἵνα ἐλεύθερος εἶναι ἐθίζηται καὶ ὄντως βασιλεὺς, ἄρχων πρῶτον τῶν ἐν αὐτῷ ἀλλὰ μὴ δουλεύων, ὁ δὲ ἀνδρεϊότατος ἄφοβον καὶ ἀδεᾶ παρασκευάζων, ὥς ὅταν δείσῃ δοῦλον ὄντα · σοὶ δ', ὦ Ἀλκιβιάδῃ, Περικλῆς ἐπέστησε παιδαγωγὸν τῶν οἰκετῶν τὸν ἀχρεϊότατον ὑπὸ γήρως, Ζώπυρον τὸν Θοῤῃα. διήλθον δὲ καὶ τὴν ἄλλην ἂν σοι τῶν ἀνταγωνιστῶν τροφήν τε καὶ παιδείαν, εἰ μὴ πολὺ ἔργον ἦν καὶ ἅμα ταῦθ' ἱκανὰ δηλῶσαι καὶ τᾶλλα ὅσα τούτοις ἀκόλουθα · τῆς δὲ σῆς γενέσεως, ὦ Ἀλκιβιάδῃ, καὶ τροφῆς καὶ παιδείας, ἢ ἄλλου ὁτουοῦν Ἀθηναίων, ὥς ἔπος εἰπεῖν οὐδενὶ μέλει, εἰ μὴ εἴ τις ἐραστής σου τυγχάνει ὧν. εἰ δ' αὖ ἐθέλεις εἰς πλούτους ἀποβλέψαι καὶ τρυφᾶς καὶ ἐσθῆτας ἱματίων θ'

ἐλξεις καὶ μύρων ἀλοιφὰς καὶ θεραπόντων πλήθους ἀκολουθίας τήν τε ἄλλην ἀβρότητα τὴν Περσῶν, αἰσχυνθείης ἂν ἐπὶ σεαυτῷ, αἰσθόμενος ὅσον αὐτῶν ἐλλείπεις. εἰ δ' αὖ ἐθελήσεις εἰς σωφροσύνην τε καὶ κοσμιότητα ἀποβλέψαι καὶ εὐχέρεϊαν καὶ εὐκολίαν καὶ μεγαλοφροσύνην καὶ εὐταξίαν καὶ ἀνδρείαν καὶ καρτερίαν καὶ φιλοπονίαν καὶ φιλονικίαν καὶ φιλοτιμίαις τὰς Λακεδαιμονίων, παῖδ' ἂν ἡγήσαιο σαυτὸν πᾶσι τοῖς τοιούτοις. εἰ δ' αὖ τι καὶ πλούτῳ προσέχεις καὶ κατὰ τοῦτο οἶε τι εἶναι, μηδὲ τοῦθ' ἡμῖν ἄρρητον ἔστω, ἐάν πως αἴσθῃ οὗ εἶ. τοῦτο μὲν γὰρ εἰ ἐθέλεις εἰς τοὺς Λακεδαιμονίων πλούτους ἰδεῖν, γνώσῃ ὅτι πολὺ τάνθαδε τῶν ἐκεῖ ἐλλείπει· γῆν μὲν γὰρ ὅσην ἔχουσιν τῆς θ' ἑαυτῶν καὶ Μεσσήνης, οὐδ' ἂν εἰς ἀμφισβητήσῃς τῶν τῆδε πλήθει οὐδ' ἀρετῇ, οὐδ' αὖ ἀνδραπόδων κτήσῃ τῶν τε ἄλλων καὶ τῶν εἰλωτικῶν, οὐδὲ μὴν ἵππων γε, οὐδ' ὅσα ἄλλα βοσκήματα κατὰ Μεσσήνην νέμεται. ἀλλὰ ταῦτα μὲν πάντα ἐὼ χαίρειν, χρυσίον δὲ καὶ ἀργύριον οὐκ ἔστιν ἐν πᾶσιν Ἑλλήσιν ὅσον ἐν Λακεδαιμόνι· ἰδίᾳ· πολλὰς γὰρ ἤδη γενεὰς εἰσέρχεται μὲν αὐτόσε ἐξ ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων, πολλάκις δὲ καὶ ἐκ τῶν βαρβάρων, ἐξέρχεται δὲ οὐδαμῶσε, ἀλλ' ἀτεχνῶς κατὰ τὸν Αἰσώπου μῦθον ὃν ἡ ἀλώπηξ πρὸς τὸν λέοντα εἶπεν, καὶ τοῦ εἰς Λακεδαιμόνα νομίσματος εἰσιόντος μὲν τὰ ἵχνη τὰ ἐκεῖσε τετραμμένα δῆλα, ἐξιόντος δὲ οὐδαμῇ ἂν τις ἴδοι.

ΣΩ. ὥστε εὖ χρὴ εἰδέναι ὅτι καὶ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ οἱ ἐκεῖ πλουσιώτατοί εἰσιν τῶν Ἑλλήνων, καὶ αὐτῶν ἐκείνων ὁ βασιλεὺς· ἔκ τε γὰρ τῶν τοιούτων μέγισται λήψεις καὶ πλεῖσταί εἰσι τοῖς βασιλεῦσιν, ἔτι δὲ καὶ ὁ βασιλικὸς φόρος οὐκ ὀλίγος γίγνεται, ὃν τελοῦσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς βασιλεῦσιν. καὶ τὰ μὲν Λακεδαιμονίων ὥς πρὸς Ἑλληνικοὺς μὲν πλούτους μεγάλα, ὥς δὲ πρὸς τοὺς Περσικοὺς καὶ τοῦ ἐκείνων βασιλέως οὐδέν. ἐπεὶ ποτ' ἐγὼ ἤκουσα ἀνδρὸς ἀξιοπίστου τῶν ἀναβεβηκότων παρὰ βασιλέα, ὃς ἔφη παρελθεῖν χώραν πάνυ πολλὴν καὶ ἀγαθὴν, ἐγγὺς ἡμερησίαν ὁδόν, ἣν καλεῖν τοὺς ἐπιχωρίους ζώνην τῆς βασιλέως γυναικός· εἶναι δὲ καὶ ἄλλην ἣν αὖ καλεῖσθαι καλύπτραν, καὶ ἄλλους πολλοὺς τόπους καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς εἰς τὸν κόσμον ἐξηρημένους τὸν τῆς γυναικός, καὶ ὀνόματα ἔχειν ἐκάστους τῶν τόπων ἀπὸ ἐκάστου τῶν κόσμων. ὥστ' οἶμαι ἐγὼ, εἴ τις εἴποι τῇ βασιλέως μητρί, Ξέρξῳ δὲ γυναικί, Ἀμήστριδι, ὅτι ἐν νῶ ἔχει σοῦ τῷ υἱεῖ ἀντιτάττεσθαι ὁ Δεινομάχης υἱός, ἥ ἔστι κόσμος ἴσως ἄξιος μνῶν πεντήκοντα εἰ πάνυ πολλοῦ, τῷ δ' υἱεῖ αὐτῆς γῆς πλῆθρα Ἐρχίασιν οὐδὲ τριακόςια, θαυμάσαι ἂν ὅτῳ ποτὲ πιστεύων ἐν νῶ ἔχει οὗτος ὁ Ἀλκιβιάδης τῷ Ἀρτοξέρξῃ διαγωνίζεσθαι, καὶ οἶμαι ἂν αὐτὴν εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔσθ' ὅτῳ ἄλλῳ πιστεύων οὗτος ἀνὴρ ἐπιχειρεῖ πλην ἐπιμελεία τε καὶ σοφία· ταῦτα γὰρ μόνᾳ ἄξια λόγου ἐν Ἑλλήσιν. ἐπεὶ εἴ γε πύθοιτο ὅτι Ἀλκιβιάδης οὗτος νῦν ἐπιχειρεῖ πρῶτον μὲν ἔτη οὐδέπω γεγονὼς σφόδρα εἴκοσιν, ἔπειτα παντάπασιν ἀπαίδευτος, πρὸς δὲ τούτοις, τοῦ ἔραστοῦ αὐτῷ λέγοντος ὅτι χρὴ πρῶτον μαθόντα καὶ ἐπιμεληθέντα

αὐτοῦ καὶ ἀσκήσαντα οὕτως ἰέναι διαγωνιούμενον βασιλεῖ, οὐκ ἐθέλει, ἀλλὰ φησιν ἐξαρκεῖν καὶ ὥς ἔχει, οἷμαι ἂν αὐτὴν θαυμάσαι τε καὶ ἐρέσθαι· “τί οὖν ποτ’ ἔστιν ὅτῳ πιστεύει τὸ μειράκιον;” εἰ οὖν λέγοιμεν ὅτι κάλλει τε καὶ μεγέθει καὶ γένει καὶ πλούτῳ καὶ φύσει τῆς ψυχῆς, ἡγήσασαιτ’ ἂν ἡμᾶς, ὦ Ἀλκιβιάδη, μαίνεσθαι πρὸς τὰ παρὰ σφίσιν ἀποβλέψασα πάντα τὰ τοιαῦτα.

ΣΩ. οἷμαι δὲ καὶ Λαμπίδῳ, τὴν Λεωτυχίδου μὲν θυγατέρα, Ἀρχιδάμου δὲ γυναῖκα, Ἀγίδος δὲ μητέρα, οἳ πάντες βασιλῆς γεγονάσιν, θαυμάσαι ἂν καὶ ταύτην εἰς τὰ παρὰ σφίσιν ὑπάρχοντα ἀποβλέψασαν, εἰ σὺ ἐν νῶ ἔχεις τῷ ὑεῖ αὐτῆς διαγωνίζεσθαι οὕτω κακῶς ἡγμένους. καίτοι οὐκ αἰσχρὸν δοκεῖ εἶναι, εἰ αἱ τῶν πολέμιων γυναῖκες βέλτιον περὶ ἡμῶν διανοοῦνται, οἷους χρὴ ὄντας σφίσιν ἐπιχειρεῖν, ἢ ἡμεῖς περὶ ἡμῶν αὐτῶν; ἀλλ’, ὦ μακάριε, πειθόμενος ἐμοί τε καὶ τῷ ἐν Δελφοῖς γράμμاتي, γνῶθι σαυτόν, ὅτι οὗτοι ἡμῖν εἰσιν ἀντίπαλοι, ἀλλ’ οὐχ οὕς σὺ οἶε· ὦν ἄλλῳ μὲν οὐδ’ ἂν ἐνὶ περιγενοίμεθα, εἰ μὴ περ ἐπιμελεία γε ἂν καὶ τέχνη. ὦν σὺ εἰ ἀπολειφθήσῃ, καὶ τοῦ ὀνομαστός γενέσθαι ἀπολειφθήσῃ ἐν Ἑλληνσί τε καὶ βαρβάροις, οὗ μοι δοκεῖς ἐρᾶν ὥς οὐδεὶς ἄλλος ἄλλου.

ΑΛ. τίνα οὖν χρὴ τὴν ἐπιμέλειαν, ὦ Σώκρατες, ποιῆσθαι; ἔχεις ἐξηγήσασθαι; παντὸς γὰρ μᾶλλον ἔοικας ἀληθῆ εἰρηκότη.

ΣΩ. ναί· ἀλλὰ γὰρ κοινὴ βουλή ᾧτινι τρόπῳ ἂν ὅτι βέλτιστοι γενοίμεθα. ἐγὼ γάρ τοι οὐ περὶ μὲν σοῦ λέγω ὥς χρὴ παιδευθῆναι, περὶ ἐμοῦ δὲ οὐ· οὐ γὰρ ἔσθ’ ὅτῳ σου διαφέρω πλὴν γ’ ἐνί.

ΑΛ. τίνι;

ΣΩ. ὁ ἐπίτροπος ὁ ἐμὸς βελτίων ἐστὶ καὶ σοφώτερος ἢ Περικλῆς ὁ σός.

ΑΛ. τίς οὗτος, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. θεός, ὦ Ἀλκιβιάδη, ὅσπερ σοί με οὐκ εἶα πρὸ τῆςδε τῆς ἡμέρας διαλεχθῆναι· ὦ καὶ πιστεύων λέγω ὅτι ἡ ἐπιφάνεια δι’ οὐδενὸς ἄλλου σοι ἔσται ἢ δι’ ἐμοῦ.

ΑΛ. παίζεις, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. ἴσως· λέγω μέντοι ἀληθῆ, ὅτι ἐπιμελείας δεόμεθα, μᾶλλον μὲν πάντες ἄνθρωποι, ἀτὰρ νῶ γε καὶ μάλα σφόδρα.

ΑΛ. ὅτι μὲν ἐγώ, οὐ ψεύδῃ.

ΣΩ. οὐδὲ μὴν ὅτι γε ἐγώ.

ΑΛ. τί οὖν ἂν ποιοῖμεν;

ΣΩ. οὐκ ἀπορρητέον οὐδὲ μαλθακιστέον, ὦ ἐταῖρε.

ΑΛ. οὗτοι δὴ πρέπει γ’, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. οὐ γάρ, ἀλλὰ σκεπτέον κοινῇ. καί μοι λέγε· φαμέν γὰρ δὴ ὥς ἄριστοι βούλεσθαι γενέσθαι. ἢ γάρ;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. τίνα ἀρετὴν;

- ΑΛ. δῆλον ὅτι ἤνπερ οἱ ἄνδρες οἱ ἀγαθοί.
 ΣΩ. οἱ τί ἀγαθοί;
 ΑΛ. δῆλον ὅτι οἱ πράττειν τὰ πράγματα.
 ΣΩ. ποῖα; ἄρα τὰ ἵππικά;
 ΑΛ. οὐ δῆτα.
 ΣΩ. παρὰ τοὺς ἵππικους γὰρ ἂν ἤμεν;
 ΑΛ. ναί.
 ΣΩ. ἀλλὰ τὰ ναυτικά λέγεις;
 ΑΛ. οὔ.
 ΣΩ. παρὰ τοὺς ναυτικούς γὰρ ἂν ἤμεν;
 ΑΛ. ναί.
 ΣΩ. ἀλλὰ ποῖα; ἃ τίνες πράττουσιν;
 ΑΛ. ἅπερ Ἀθηναίων οἱ καλοὶ καὶ ἀγαθοί.
 ΣΩ. καλοὺς δὲ καὶ ἀγαθοὺς λέγεις τοὺς φρονίμους ἢ τοὺς ἄφρονας;
 ΑΛ. τοὺς φρονίμους.
 ΣΩ. οὐκοῦν ὁ ἕκαστος φρόνιμος, τοῦτ' ἀγαθός;
 ΑΛ. ναί.
 ΣΩ. ὁ δὲ ἄφρων, πονηρός;
 ΑΛ. πῶς γὰρ οὔ;
 ΣΩ. ἄρ' οὖν ὁ σκυτοτόμος φρόνιμος εἰς ὑποδημάτων ἐργασίαν;
 ΑΛ. πάνυ γε.
 ΣΩ. ἀγαθὸς ἄρ' εἰς αὐτά;
 ΑΛ. ἀγαθός.
 ΣΩ. τί δ'; εἰς ἱματίων ἐργασίαν οὐκ ἄφρων ὁ σκυτοτόμος;
 ΑΛ. ναί.
 ΣΩ. κακὸς ἄρα εἰς τοῦτο;
 ΑΛ. ναί.
 ΣΩ. ὁ αὐτὸς ἄρα τούτῳ γε τῷ λόγῳ κακὸς τε καὶ ἀγαθός.
 ΑΛ. φαίνεται.
 ΣΩ. ἢ οὖν λέγεις τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας εἶναι καὶ κακοὺς;
 ΑΛ. οὐ δῆτα.
 ΣΩ. ἀλλὰ τίνας ποτὲ τοὺς ἀγαθοὺς λέγεις;
 ΑΛ. τοὺς δυναμένους ἔγωγε ἄρχειν ἐν τῇ πόλει.
 ΣΩ. οὐ δήπου ἵππων γε;
 ΑΛ. οὐ δῆτα.
 ΣΩ. ἀλλ' ἀνθρώπων;
 ΑΛ. ναί.
 ΣΩ. ἄρα καμνόντων;
 ΑΛ. οὔ.
 ΣΩ. ἀλλὰ πλεόντων;
 ΑΛ. οὔ φημι.

ΣΩ. ἀλλὰ θεριζόντων;

ΑΛ. οὐ.

ΣΩ. ἀλλ' οὐδὲν ποιούντων ἢ τι ποιούντων;

ΑΛ. ποιούντων λέγω.

ΣΩ. τί; πειρῶ καὶ ἐμοὶ δηλῶσαι.

ΑΛ. οὐκοῦν τῶν καὶ συμβαλλόντων ἑαυτοῖς καὶ χρωμένων ἀλλήλοις, ὥσπερ ἡμεῖς ζῶμεν ἐν ταῖς πόλεσιν.

ΣΩ. οὐκοῦν ἀνθρώπων λέγεις ἄρχειν ἀνθρώποις χρωμένων;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἄρα κελευστῶν χρωμένων ἐρέταις;

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. κυβερνητικὴ γὰρ αὕτη γε ἀρετή;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἀλλ' ἀνθρώπων λέγεις ἄρχειν αὐλητῶν, ἀνθρώποις ἡγουμένων ὥδῃς καὶ χρωμένων χορευταῖς;

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. χοροδιδασκαλικὴ γὰρ αὕτη γ' αὖ;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. ἀλλὰ τί ποτε λέγεις χρωμένων ἀνθρώπων ἀνθρώποις οἷόν τ' εἶναι ἄρχειν;

ΑΛ. κοινωνούντων ἔγωγε λέγω πολιτείας καὶ συμβαλλόντων πρὸς ἀλλήλους, τούτων ἄρχειν τῶν ἐν τῇ πόλει.

ΣΩ. τίς οὖν αὕτη ἡ τέχνη; ὥσπερ ἂν εἴ σε ἐροίμην πάλιν τὰ νυνδῇ, κοινωνούντων ναυτιλίας ἐπίστασθαι ἄρχειν τίς ποιεῖ τέχνη;

ΑΛ. κυβερνητική.

ΣΩ. κοινωνούντων δ' ὥδῃς, ὡς νυνδῇ ἐλέγετο, τίς ἐπιστήμη ποιεῖ ἄρχειν;

ΑΛ. ἥνπερ σὺ ἄρτι ἔλεγες, ἡ χοροδιδασκαλία.

ΣΩ. τί δέ; πολιτείας κοινωνούντων τίνα καλεῖς ἐπιστήμην;

ΑΛ. εὐβουλίαν ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. τί δέ; μὴν ἀβουλία δοκεῖ εἶναι ἢ τῶν κυβερνητῶν;

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. ἀλλ' εὐβουλία;

ΑΛ. ἔμοιγε δοκεῖ, εἷς γε τὸ σῶζεσθαι πλέοντας.

ΣΩ. καλῶς λέγεις. τί δέ; ἥν σὺ λέγεις εὐβουλίαν, εἰς τί ἐστίν;

ΑΛ. εἰς τὸ ἄμεινον τὴν πόλιν διοικεῖν καὶ σῶζεσθαι.

ΣΩ. ἄμεινον δὲ διοικεῖται καὶ σῶζεται τίνος παραγιγνομένου ἢ ἀπογιγνομένου; ὥσπερ ἂν εἰ σύ με ἔροιο · “ἄμεινον διοικεῖται σῶμα καὶ σῶζεται τίνος παραγιγνομένου ἢ ἀπογιγνομένου;” εἴποιμ' ἂν ὅτι ὑγείας μὲν παραγιγνομένης, νόσου δὲ ἀπογιγνομένης. οὐ καὶ σὺ οἶει οὕτως;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. καὶ εἴ μ' αὖ ἔροιο · “τίνος δὲ παραγιγνομένου ἄμεινον ὄματα;” ὡσαύτως εἵπομαι ἄν ὅτι ὅψεως μὲν παραγιγνομένης, τυφλότητος δὲ ἀπογιγνομένης. καὶ ὥτα δὲ κωφότητος μὲν ἀπογιγνομένης, ἀκοῆς δὲ ἐγγιγνομένης βελτίω τε γίγνεται καὶ ἄμεινον θεραπεύεται.

ΑΛ. ὀρθῶς.

ΣΩ. τί δὲ δῆ; πόλις τίνος παραγιγνομένου καὶ ἀπογιγνομένου βελτίων τε γίγνεται καὶ ἄμεινον θεραπεύεται καὶ διοικεῖται;

ΑΛ. ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ὅταν φιλία μὲν αὐτοῖς γίγνηται πρὸς ἀλλήλους, τὸ μισεῖν δὲ καὶ στασιάζειν ἀπογίγνηται.

ΣΩ. ἄρ' οὖν φιλίαν λέγεις ὁμόνοιαν ἢ διχόνοιαν;

ΑΛ. ὁμόνοιαν.

ΣΩ. διὰ τίν' οὖν τέχνην ὁμονοοῦσιν αἱ πόλεις περὶ ἀριθμούς;

ΑΛ. διὰ τὴν ἀριθμητικὴν.

ΣΩ. τί δὲ οἱ ἰδιῶται; οὐ διὰ τὴν αὐτὴν;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ αὐτὸς αὐτῷ ἕκαστος;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. διὰ τίνα δὲ τέχνην ἕκαστος αὐτὸς αὐτῷ ὁμονοεῖ περὶ σπιθαμῆς καὶ πήχεος ὁπότερον μεῖζον; οὐ διὰ τὴν μετρητικὴν;

ΑΛ. τί μήν;

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ οἱ ἰδιῶται ἀλλήλοις καὶ αἱ πόλεις;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. τί δέ; περὶ σταθμοῦ οὐχ ὡσαύτως;

ΑΛ. φημί.

ΣΩ. ἦν δὲ δῆ σὺ λέγεις ὁμόνοιαν, τίς ἐστι καὶ περὶ τοῦ, καὶ τίς αὐτὴν τέχνη παρασκευάζει; καὶ ἄρα ἥπερ πόλει, αὐτὴ καὶ ἰδιώτῃ, αὐτῷ τε πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς ἄλλον;

ΑΛ. εἰκὸς γέ τοι.

ΣΩ. τίς οὖν ἔστι; μὴ κάμης ἀποκρινόμενος, ἀλλὰ προθυμοῦ εἰπεῖν.

ΑΛ. ἐγὼ μὲν οἶμαι φιλίαν τε λέγειν καὶ ὁμόνοιαν, ἥνπερ πατήρ τε υἱὸν φιλῶν ὁμονοεῖ καὶ μήτηρ, καὶ ἀδελφὸς ἀδελφῷ καὶ γυνὴ ἀνδρί.

ΣΩ. οἶει ἄν οὖν, ὦ Ἀλκιβιάδης, ἄνδρα γυναικὶ περὶ ταλασιουργίας δύνασθαι ὁμονοεῖν, τὸν μὴ ἐπιστάμενον τῇ ἐπισταμένῃ;

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. οὐδέ γε δεῖ οὐδέν · γυναικεῖον γὰρ τοῦτό γε μάθημα.

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. τί δέ; γυνὴ ἀνδρὶ περὶ ὀπλιτικῆς δύναιτ' ἄν ὁμονοεῖν μὴ μαθοῦσα;

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. ἀνδρεῖον γὰρ τοῦτό γε ἴσως αὖ φαίης ἄν εἶναι.

ΑΛ. ἔγωγε.

ΣΩ. ἔστιν ἄρα τὰ μὲν γυναικεῖα, τὰ δὲ ἀνδρεῖα μαθήματα κατὰ τὸν σὸν

λόγον.

ΑΛ. πῶς δ' οὐ;

ΣΩ. οὐκ ἄρα ἓν γε τούτοις ἐστὶν ὁμόνοια γυναιξὶ πρὸς ἄνδρας.

ΑΛ. οὐ.

ΣΩ. οὐδ' ἄρα φιλία, εἴπερ ἡ φιλία ὁμόνοια ἦν.

ΑΛ. οὐ φαίνεται.

ΣΩ. ἤι ἄρα αἱ γυναῖκες τὰ αὐτῶν πράττουσιν, οὐ φιλοῦνται ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν.

ΑΛ. οὐκ ἔοικεν.

ΣΩ. οὐδ' ἄρα οἱ ἄνδρες ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἢ τὰ αὐτῶν.

ΑΛ. οὐ.

ΣΩ. οὐδ' εὖ ἄρα ταύτῃ οἰκοῦνται αἱ πόλεις, ὅταν τὰ αὐτῶν ἕκαστοι πράττωσιν;

ΑΛ. οἶμαι ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. πῶς λέγεις, φιλίας μὴ παρούσης, ἥς ἔφαμεν ἐγγιγνομένης εὖ οἰκεῖσθαι τὰς πόλεις, ἄλλως δ' οὐ;

ΑΛ. ἀλλὰ μοι δοκεῖ καὶ κατὰ τοῦτ' αὐτοῖς φιλία ἐγγίγνεσθαι, ὅτι τὰ αὐτῶν ἑκάτεροι πράττουσιν.

ΣΩ. οὐκ ἄρτι γε · νῦν δὲ πῶς αὖ λέγεις; ὁμονοίας μὴ ἐγγιγνομένης φιλία ἐγγίγνεται; ἢ οἷόν θ' ὁμόνοιαν ἐγγίγνεσθαι περὶ τοῦτων ὣν οἱ μὲν ἴσασι περὶ τούτων, οἱ δ' οὐ;

ΑΛ. ἀδύνατον.

ΣΩ. δίκαια δὲ πράττουσιν ἢ ἄδικα, ὅταν τὰ αὐτῶν ἕκαστοι πράττωσιν;

ΑΛ. δίκαια · πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. τὰ δίκαια οὖν πραττόντων ἐν τῇ πόλει τῶν πολιτῶν φιλία οὐκ ἐγγίγνεται πρὸς ἀλλήλους;

ΑΛ. ἀνάγκη αὖ μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. τίνα οὖν ποτε λέγεις τὴν φιλίαν ἢ ὁμόνοιαν περὶ ἥς δεῖ ἡμᾶς σοφούς τε εἶναι καὶ εὐβούλους, ἵνα ἀγαθοὶ ἄνδρες ὦμεν; οὐ γὰρ δύναμαι μαθεῖν οὐθ' ἦτις οὐτ' ἐν οἷσιν · τοτὲ μὲν γὰρ ἐν τοῖς αὐτοῖς φαίνεται ἐνοῦσα, τοτὲ δ' οὐ, ὥς ἐκ τοῦ σοῦ λόγου.

ΑΛ. ἀλλὰ μὰ τοὺς θεούς, ὦ Σώκρατες, οὐδ' αὐτὸς οἶδ' ὅτι λέγω, κινδυνεύω δὲ καὶ πάλαι λεληθῆναι ἑμαυτὸν ἀσχίστα ἔχων.

ΣΩ. ἀλλὰ χρὴ θαρρεῖν. εἰ μὲν γὰρ αὐτὸ ἦσθου πεπονθῶς πεντηκονταετής, χαλεπὸν ἂν ἦν σοι ἐπιμεληθῆναι σαυτοῦ · νῦν δ' ἦν ἔχεις ἡλικίαν, αὕτη ἐστὶν ἐν ἣ δεῖ αὐτὸ αἰσθῆσθαι.

ΑΛ. τί οὖν τὸν αἰσθανόμενον χρὴ ποιεῖν, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. ἀποκρίνεσθαι τὰ ἐρωτώμενα, ὦ Ἀλκιβιάδη · καὶ ἐὰν τοῦτο ποιῇς, ἂν θεὸς θέλῃ, εἴ τι δεῖ καὶ τῇ ἐμῇ μαντεῖα πιστεύειν, σύ τε καὶ γὰρ βέλτιον σχήσομεν.

ΑΛ. ἔσται ταῦτα ἕνεκά γε τοῦ ἐμὲ ἀποκρίνεσθαι.

ΣΩ. φέρε δῆ, τί ἐστὶν τὸ ἐαυτοῦ ἐπιμελεῖσθαι—μὴ πολλάκις λάθωμεν οὐχ ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμενοι, οἴομενοι δέ —καὶ πότ’ ἄρα αὐτὸ ποιεῖ ἄνθρωπος; ἄρ’ ὅταν τῶν αὐτοῦ ἐπιμελῇται, τότε καὶ αὐτοῦ;

ΑΛ. ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ.

ΣΩ. τί δέ; ποδῶν ἄνθρωπος ποτε ἐπιμελεῖται; ἄρ’ ὅταν ἐκεῖνων ἐπιμελῇται ἃ ἐστὶ τῶν ποδῶν;

ΑΛ. οὐ μανθάνω.

ΣΩ. καλεῖς δέ τι χειρός; οἷον δακτύλιον ἔστιν ὅτου ἂν ἄλλου τῶν τοῦ ἀνθρώπου φαίης ἢ δακτύλου;

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ ποδὸς ὑπόδημα τὸν αὐτὸν τρόπον;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. καὶ ἱμάτια καὶ στρώματα τοῦ ἄλλου σώματος ὁμοίως;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἄρ’ οὖν ὅταν ὑποδημάτων ἐπιμελώμεθα, τότε ποδῶν ἐπιμελούμεθα;

ΑΛ. οὐ πάνυ μανθάνω, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. τί δέ, ὦ Ἀλκιβιάδη; ὀρθῶς ἐπιμελεῖσθαι καλεῖς τι ὁπουοῦν πράγματος;

ΑΛ. ἔγωγε.

ΣΩ. ἄρ’ οὖν ὅταν τίς τι βέλτιον ποιῇ, τότε ὀρθῆν λέγεις ἐπιμέλειαν;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. τίς οὖν τέχνη ὑποδήματα βελτίω ποιεῖ;

ΑΛ. σκυτική.

ΣΩ. σκυτικῇ ἄρα ὑποδημάτων ἐπιμελούμεθα;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἢ καὶ ποδὸς σκυτικῇ; ἢ ἐκεῖνη ἢ πόδας βελτίους ποιοῦμεν;

ΑΛ. ἐκεῖνη.

ΣΩ. βελτίους δὲ πόδας οὐχ ἥπερ καὶ τὸ ἄλλο σῶμα;

ΑΛ. ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. αὕτη δ’ οὐ γυμναστική;

ΑΛ. μάλιστα.

ΣΩ. γυμναστικῇ μὲν ἄρα ποδὸς ἐπιμελούμεθα, σκυτικῇ δὲ τῶν τοῦ ποδός;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. καὶ γυμναστικῇ μὲν χειρῶν, δακτυλιογλυφία δὲ τῶν τῆς χειρός;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. καὶ γυμναστικῇ μὲν σώματος, ὑφαντικῇ δὲ καὶ ταῖς ἄλλαις τῶν τοῦ σώματος;

ΑΛ. παντάπασιν μὲν οὖν.

ΣΩ. ἄλλη μὲν ἄρα τέχνη αὐτοῦ ἐκάστου ἐπιμελούμεθα, ἄλλη δὲ τῶν

αὐτοῦ.

ΑΛ. φαίνεται.

ΣΩ. οὐκ ἄρα ὅταν τῶν σαυτοῦ ἐπιμελῇ, σαυτοῦ ἐπιμελῇ.

ΑΛ. οὐδαμῶς.

ΣΩ. οὐ γὰρ ἡ αὐτὴ τέχνη, ὡς ἔοικεν, ἥ τις ἂν αὐτοῦ τε ἐπιμελοῖτο καὶ τῶν αὐτοῦ.

ΑΛ. οὐ φαίνεται.

ΣΩ. φέρε δὴ, ποῖα ποτ' ἂν ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμεληθείημεν;

ΑΛ. οὐκ ἔχω λέγειν.

ΣΩ. ἀλλὰ τοσόνδε γε ὠμολόγηται, ὅτι οὐχ ἥ ἂν τῶν ἡμετέρων καὶ ὁτιοῦν βέλτιον ποιοῖμεν, ἀλλ' ἥ ἡμᾶς αὐτούς;

ΑΛ. ἄληθῇ λέγεις.

ΣΩ. ἥ οὖν ἔγνωμεν ἂν ποτε τίς τέχνη ὑπόδημα βέλτιον ποιεῖ, μὴ εἰδότες ὑπόδημα;

ΑΛ. ἀδύνατον.

ΣΩ. οὐδέ γε τίς τέχνη δακτυλίους βελτίους ποιεῖ, ἀγνοοῦντες δακτύλιον.

ΑΛ. ἄληθῇ.

ΣΩ. τί δέ; τίς τέχνη βελτίω ποιεῖ αὐτόν, ἄρ' ἂν ποτε γνοῖμεν ἀγνοοῦντες τί ποτ' ἐσμέν αὐτοί;

ΑΛ. ἀδύνατον.

ΣΩ. πότερον οὖν δὴ ῥᾶδιον τυγχάνει τὸ γινῶναι ἑαυτόν, καὶ τις ἦν φαῦλος ὁ τοῦτο ἀναθεὶς εἰς τὸν ἐν Πυθοῖ νεών, ἢ χαλεπὸν τι καὶ οὐχὶ παντός;

ΑΛ. ἐμοὶ μὲν, ὦ Σώκρατες, πολλάκις μὲν ἔδοξε παντὸς εἶναι, πολλάκις δὲ παγχάλεπον.

ΣΩ. ἀλλ', ὦ Ἀλκιβιάδης, εἴτε ῥᾶδιον εἴτε μὴ ἐστίν, ὅμως γε ἡμῖν ὦδ' ἔχει· γνόντες μὲν αὐτὸ τάχ' ἂν γνοῖμεν τὴν ἐπιμέλειαν ἡμῶν αὐτῶν, ἀγνοοῦντες δὲ οὐκ ἂν ποτε.

ΑΛ. ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. φέρε δὴ, τίν' ἂν τρόπον εὑρεθείη αὐτὸ ταυτό; οὕτω μὲν γὰρ ἂν τάχ' εὑροίμεν τί ποτ' ἐσμέν αὐτοί, τούτου δ' ἔτι ὄντες ἐν ἀγνοίᾳ ἀδύνατοί που.

ΑΛ. ὀρθῶς λέγεις.

ΣΩ. ἔχε οὖν πρὸς Διός. τῷ διαλέγῃ σὺ νῦν; ἄλλο τι ἢ ἐμοί;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ ἐγὼ σοί;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. Σωκράτης ἄρ' ἐστὶν ὁ διαλεγόμενος;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. Ἀλκιβιάδης δ' ὁ ἀκούων;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. οὐκοῦν λόγῳ διαλέγεται ὁ Σωκράτης;

ΑΛ. τί μὴν;

ΣΩ. τὸ δὲ διαλέγεσθαι καὶ τὸ λόγῳ χρῆσθαι ταυτόν που καλεῖς.

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. ὁ δὲ χρώμενος καὶ ὃ χρῆται οὐκ ἄλλο;

ΑΛ. πῶς λέγεις;

ΣΩ. ὥσπερ σκυτοτόμος τέμνει που τομεῖ καὶ σμίλη καὶ ἄλλοις ὀργάνοις.

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. οὐκοῦν ἄλλο μὲν ὁ τέμνων καὶ χρώμενος, ἄλλο δὲ οἷς τέμνων χρῆται;

ΑΛ. πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. ἄρ' οὖν οὕτως καὶ οἷς ὁ κιθαριστὴς κιθαρίζει καὶ αὐτὸς ὁ κιθαριστὴς ἄλλο ἂν εἴη;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. τοῦτο τοίνυν ἀρτίως ἠρώτων, εἰ ὁ χρώμενος καὶ ὃ χρῆται ἀεὶ δοκεῖ ἕτερον εἶναι.

ΑΛ. δοκεῖ.

ΣΩ. τί οὖν φῶμεν τὸν σκυτοτόμον; τέμνειν ὀργάνοις μόνον ἢ καὶ χερσίν;

ΑΛ. καὶ χερσίν.

ΣΩ. χρῆται ἄρα καὶ ταύταις;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἢ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς χρώμενος σκυτοτομεῖ;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. τὸν δὲ χρώμενον καὶ οἷς χρῆται ἕτερα ὁμολογοῦμεν;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἕτερον ἄρα σκυτοτόμος καὶ κιθαριστὴς χειρῶν καὶ ὀφθαλμῶν οἷς ἐργάζονται;

ΑΛ. φαίνεται.

ΣΩ. οὐκοῦν καὶ παντὶ τῷ σώματι χρῆται ἄνθρωπος;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. ἕτερον δ' ἢν τό τε χρώμενον καὶ ὃ χρῆται;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἕτερον ἄρα ἄνθρωπός ἐστι τοῦ σώματος τοῦ ἑαυτοῦ;

ΑΛ. ἔοικεν.

ΣΩ. τί ποτ' οὖν ὁ ἄνθρωπος;

ΑΛ. οὐκ ἔχω λέγειν.

ΣΩ. ἔχεις μὲν οὖν, ὅτι γε τὸ τῷ σώματι χρώμενον.

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἢ οὖν ἄλλο τι χρῆται αὐτῷ ἢ ψυχή;

ΑΛ. οὐκ ἄλλο.

ΣΩ. οὐκοῦν ἄρχουσα;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. καὶ μὴν τόδε γ' οἶμαι οὐδένα ἂν ἄλλως οἰηθῆναι.

ΑΛ. τὸ ποῖον;

ΣΩ. μὴ οὐ τριῶν ἓν γέ τι εἶναι τὸν ἄνθρωπον.

ΑΛ. τίνων;

ΣΩ. ψυχὴν ἢ σῶμα ἢ συναμφότερον, τὸ ὅλον τοῦτο.

ΑΛ. τί μὴν;

ΣΩ. ἀλλὰ μὴν αὐτό γε τὸ τοῦ σώματος ἄρχον ὡμολογήσαμεν ἄνθρωπον εἶναι;

ΑΛ. ὡμολογήσαμεν.

ΣΩ. ἄρ' οὖν σῶμα αὐτὸ αὐτοῦ ἄρχει;

ΑΛ. οὐδαμῶς.

ΣΩ. ἄρχεσθαι γὰρ αὐτὸ εἵπομεν.

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. οὐκ ἂν δὴ τοῦτό γε εἴη ὃ ζητοῦμεν.

ΑΛ. οὐκ ἔοικεν.

ΣΩ. ἀλλ' ἄρα τὸ συναμφότερον τοῦ σώματος ἄρχει, καὶ ἔστι δὴ τοῦτο ἄνθρωπος;

ΑΛ. ἴσως δῆτα.

ΣΩ. πάντων γε ἥκιστα · μὴ γὰρ συνάρχοντος τοῦ ἐτέρου οὐδεμία που μηχανὴ τὸ συναμφότερον ἄρχειν.

ΑΛ. ὀρθῶς.

ΣΩ. ἐπειδὴ δ' οὔτε σῶμα οὔτε τὸ συναμφότερόν ἐστιν ἄνθρωπος, λείπεται οἶμαι ἢ μηδὲν αὐτ' εἶναι, ἢ εἴπερ τί ἐστι, μηδὲν ἄλλο τὸν ἄνθρωπον συμβαίνειν ἢ ψυχὴν.

ΑΛ. κοιμιδῇ μὲν οὖν.

ΣΩ. ἔτι οὖν τι σαφέστερον δεῖ ἀποδειχθῆναί σοι ὅτι ἡ ψυχὴ ἐστιν ἄνθρωπος;

ΑΛ. μὰ Δία, ἀλλ' ἱκανῶς μοι δοκεῖ ἔχειν.

ΣΩ. εἰ δέ γε μὴ ἀκριβῶς ἀλλὰ καὶ μετρίως, ἐξαρκεῖ ἡμῖν · ἀκριβῶς μὲν γὰρ τότε εἰσόμεθα, ὅταν εὕρωμεν ὃ νυνδὴ παρήλθομεν διὰ τὸ πολλῆς εἶναι σκέψεως.

ΑΛ. τί τοῦτο;

ΣΩ. ὃ ἄρτι οὕτω πως ἐρρήθη, ὅτι πρῶτον σκεπτέον εἴη αὐτὸ τὸ αὐτό · νῦν δὲ ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ αὐτὸ ἕκαστον ἐσκέμμεθα ὅτι ἐστί. καὶ ἴσως ἐξαρκέσει · οὐ γὰρ που κυριώτερόν γε οὐδὲν ἂν ἡμῶν αὐτῶν φήσαιμεν ἢ τὴν ψυχὴν.

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. οὐκοῦν καλῶς ἔχει οὕτω νομίζειν, ἐμὲ καὶ σὲ προσομιλεῖν ἀλλή-
λοις τοῖς λόγοις χρωμένους τῇ ψυχῇ πρὸς τὴν ψυχὴν;

ΑΛ. πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. τοῦτ' ἄρα ἦν ὃ καὶ ὀλίγω ἔμπροσθεν εἶπομεν, ὅτι Σωκράτης Ἀλ-
κιβιάδῃ διαλέγεται λόγῳ χρώμενος, οὐ πρὸς τὸ σὸν πρόσωπον, ὡς ἔοικεν,
ἀλλὰ πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην ποιούμενος τοὺς λόγους · τοῦτο δέ ἐστιν ἡ
ψυχὴ.

ΑΛ. ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. ψυχὴν ἄρα ἡμᾶς κελεύει γνωρίσαι ὃ ἐπιτάττων γινῶναι ἑαυτόν.

ΑΛ. ἔοικεν.

ΣΩ. ὅστις ἄρα τῶν τοῦ σώματός τι γινώσκει, τὰ αὐτοῦ ἀλλ' οὐχ
αὐτόν ἐγνώκεν.

ΑΛ. οὕτως.

ΣΩ. οὐδεὶς ἄρα τῶν ἱατρῶν ἑαυτόν γινώσκει, καθ' ὅσον ἱατρός, οὐδὲ
τῶν παιδοτρίβων, καθ' ὅσον παιδοτρίβης.

ΑΛ. οὐκ ἔοικεν.

ΣΩ. πολλοῦ ἄρα δέουσιν οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ ἄλλοι δημιουργοὶ γινώ-
σκειν ἑαυτούς. οὐδὲ γὰρ τὰ ἑαυτῶν οὐτοί γε, ὡς ἔοικεν, ἀλλ' ἔτι πορρω-
τέρῳ τῶν ἑαυτῶν κατὰ γε τὰς τέχνας ἃς ἔχουσιν · τὰ γὰρ τοῦ σώματος
γινώσκουσιν, οἷς τοῦτο θεραπεύεται.

ΑΛ. ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. εἰ ἄρα σωφροσύνη ἐστὶ τὸ ἑαυτόν γινώσκειν, οὐδεὶς τούτων
σώφρων κατὰ τὴν τέχνην.

ΑΛ. οὐ μοι δοκεῖ.

ΣΩ. διὰ ταῦτα δὴ καὶ βάνανσοι αὖται αἱ τέχναι δοκοῦσιν εἶναι καὶ οὐκ
ἀνδρὸς ἀγαθοῦ μαθήματα.

ΑΛ. πάνυ μὲν οὖν.

ΣΩ. οὐκοῦν πάλιν ὅστις αὖ σῶμα θεραπεύει, τὰ ἑαυτοῦ ἀλλ' οὐχ αὐτόν
θεραπεύει;

ΑΛ. κινδυνεύει.

ΣΩ. ὅστις δέ γε τὰ χρήματα, οὐθ' ἑαυτόν οὔτε τὰ ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἔτι
πορρωτέρῳ τῶν ἑαυτοῦ;

ΑΛ. ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. οὐ τὰ αὐτοῦ ἄρα ἔτι πράττει ὁ χρηματιστής.

ΑΛ. ὀρθῶς.

ΣΩ. εἰ ἄρα τις γέγονεν ἐραστής τοῦ Ἀλκιβιάδου σώματος, οὐκ Ἀλκι-
βιάδου ἄρα ἠράσθη ἀλλὰ τινος τῶν Ἀλκιβιάδου.

ΑΛ. ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. ὅστις δέ σου τῆς ψυχῆς ἐρᾷ;

ΑΛ. ἀνάγκη φαίνεται ἐκ τοῦ λόγου.

ΣΩ. οὐκοῦν ὃ μὲν τοῦ σώματός σου ἐρῶν, ἐπειδὴ λήγει ἀνθοῦν, ἀπιῶν

οἴχεται;

ΑΛ. φαίνεται.

ΣΩ. ὁ δέ γε τῆς ψυχῆς ἐρῶν οὐκ ἄπεισιν, ἕως ἂν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἴη;

ΑΛ. εἰκός γε.

ΣΩ. οὐκοῦν ἐγὼ εἰμι ὁ οὐκ ἀπιὼν ἀλλὰ παραμένων λήγοντος τοῦ σώματος, τῶν ἄλλων ἀπεληλυθόντων.

ΑΛ. εὖ γε ποιῶν, ὦ Σώκρατες · καὶ μηδὲ ἀπέλθοις.

ΣΩ. προθυμοῦ τοίνυν ὅτι κάλλιστος εἶναι.

ΑΛ. ἀλλὰ προθυμήσομαι.

ΣΩ. ὥς οὕτω γέ σοι ἔχει · οὕτ' ἐγένεθ', ὥς ἔοικεν, Ἀλκιβιάδῃ τῷ Κλεινίου ἐραστῆς οὕτ' ἔστιν ἄλλ' ἢ εἷς μόνος, καὶ οὗτος ἀγαπητός, Σωκράτης ὁ Σωφρονίσκου καὶ Φαιναρέτης.

ΑΛ. ἀληθῆ.

ΣΩ. οὐκοῦν ἔφησθα σμικρὸν φθῆναί με προσελθόντα σοι, ἐπεὶ πρότερος ἂν μοι προσελθεῖν, βουλόμενος πυθέσθαι δι' ὅτι μόνος οὐκ ἀπέρχομαι;

ΑΛ. ἦν γὰρ οὕτω.

ΣΩ. τοῦτο τοίνυν αἴτιον, ὅτι μόνος ἐραστῆς ἦν σός, οἱ δ' ἄλλοι τῶν σῶν · τὰ δὲ σὰ λήγει ὥρας, σὺ δ' ἄρχῃ ἀνθεῖν. καὶ νῦν γε ἂν μὴ διαφθαρεῖς ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίων δήμου καὶ αἰσχιῶν γένῃ, οὐ μὴ σε ἀπολίπω. τοῦτο γὰρ δὴ μάλιστα ἐγὼ φοβοῦμαι, μὴ δημεραστῆς ἡμῖν γενόμενος διαφθαρεῖς · πολλοὶ γὰρ ἤδη καὶ ἀγαθοὶ αὐτὸ πεπόνθασιν Ἀθηναίων. εὐπρόσωπος γὰρ “ὁ τοῦ μεγαλήτορος δῆμος Ἐρεχθέως ·” *Hom. Il. 2.547* ἀλλ' ἀποδύντα χρὴ αὐτὸν θεάσασθαι. εὐλαβοῦ οὖν τὴν εὐλάβειαν ἣν ἐγὼ λέγω.

ΑΛ. τίνα;

ΣΩ. γύμνασαι πρῶτον, ὦ μακάριε, καὶ μάθε ἃ δεῖ μαθόντα ἰέναι ἐπὶ τὰ τῆς πόλεως, πρότερον δὲ μὴ, ἵν' ἀλεξιφάρμακα ἔχων ἴης καὶ μηδὲν πάθῃς δεινόν.

ΑΛ. εὖ μοι δοκεῖς λέγειν, ὦ Σώκρατες · ἀλλὰ πειρῶ ἐξηγεῖσθαι ὅντιν' ἂν τρόπον ἐπιμεληθεῖμεν ἡμῶν αὐτῶν.

ΣΩ. οὐκοῦν τοσοῦτον μὲν ἡμῖν εἰς τὸ πρόσθεν πεπέρανται — ὃ γὰρ ἐσμέν, ἐπεικῶς ὠμολόγηται — ἐφοβούμεθα δὲ μὴ τούτου σφαλέντες λάθωμεν ἐτέρου τινὸς ἐπιμελόμενοι ἀλλ' οὐχ ἡμῶν.

ΑΛ. ἔστι ταῦτα.

ΣΩ. καὶ μετὰ τοῦτο δὴ ὅτι ψυχῆς ἐπιμελητέον καὶ εἰς τοῦτο βλεπτέον.

ΑΛ. δῆλον.

ΣΩ. σωμάτων δὲ καὶ χρημάτων τὴν ἐπιμέλειαν ἐτέροις παραδοτέον.

ΑΛ. τί μήν;

ΣΩ. τίν' οὖν ἂν τρόπον γνοῖμεν αὐτὸ ἐναργέστατα; ἐπειδὴ τοῦτο γνόιντες, ὥς ἔοικεν, καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς γνωσόμεθα. ἄρα πρὸς θεῶν εὖ λέγοντος οὗ νυνδὴ ἐμνήσθημεν τοῦ Δελφικοῦ γράμματος οὐ συνίμεν;

ΑΛ. τὸ ποῖόν τι διανοούμενος λέγεις, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. ἐγὼ σοι φράσω, ὃ γε ὑποπεύω λέγειν καὶ συμβουλεύειν ἡμῖν τοῦτο τὸ γράμμα. κινδυνεύει γὰρ οὐδὲ πολλαχοῦ εἶναι παράδειγμα αὐτοῦ, ἀλλὰ κατὰ τὴν ὄψιν μόνον.

ΑΛ. πῶς τοῦτο λέγεις;

ΣΩ. σκόπει καὶ σύ. εἰ ἡμῶν τῷ ὄμματι ὥσπερ ἀνθρώπῳ συμβουλεύον εἶπεν “ἰδὲ σαυτόν,” πῶς ἂν ὑπελάβομεν τί παραινεῖν; ἄρα οὐχὶ εἰς τοῦτο βλέπειν, εἰς δὲ βλέπων ὁ ὀφθαλμὸς ἔμελλεν αὐτὸν ἰδεῖν;

ΑΛ. δῆλον.

ΣΩ. ἐννοῶμεν δὴ εἰς τί βλέποντες τῶν ὄντων ἐκεῖνό τε ὁρῶμεν ἅμα ἂν καὶ ἡμᾶς αὐτούς;

ΑΛ. δῆλον δὴ, ὦ Σώκρατες, ὅτι εἰς κάτοπτρά τε καὶ τὰ τοιαῦτα.

ΣΩ. ὁρθῶς λέγεις. οὐκοῦν καὶ τῷ ὀφθαλμῷ ὃ ὁρῶμεν ἔνεστί τι τῶν τοιούτων;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. ἐννεόηκας οὖν ὅτι τοῦ ἐμβλέποντος εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τὸ πρόσωπον ἐμφαίνεται ἐν τῇ τοῦ καταντικρὺ ὀφει ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ, ὃ δὴ καὶ κόρην καλοῦμεν, εἶδωλον ὃν τι τοῦ ἐμβλέποντος;

ΑΛ. ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. ὀφθαλμὸς ἄρα ὀφθαλμὸν θεώμενος, καὶ ἐμβλέπων εἰς τοῦτο ὅπερ βέλτιστον αὐτοῦ καὶ ὃ ὁρᾷ, οὕτως ἂν αὐτὸν ἴδοι.

ΑΛ. φαίνεται.

ΣΩ. εἰ δέ γ’ εἰς ἄλλο τῶν τοῦ ἀνθρώπου βλέποι ἢ τι τῶν ὄντων, πλὴν εἰς ἐκεῖνο ὃ τοῦτο τυγχάνει ὁμοιον, οὐκ ὀψεται ἑαυτόν.

ΑΛ. ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. ὀφθαλμὸς ἄρ’ εἰ μέλλει ἰδεῖν αὐτόν, εἰς ὀφθαλμὸν αὐτῷ βλεπτόν, καὶ τοῦ ὀμματος εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον ἐν ὃ ἄρα τυγχάνει ἡ ὀφθαλμοῦ ἀρετὴ ἐγγιγνομένη· ἔστι δὲ τοῦτό που ὄψις;

ΑΛ. οὕτως.

ΣΩ. ἄρ’ οὖν, ὦ φίλε Ἀλκιβιάδη, καὶ ψυχὴ εἰ μέλλει γινώσκειν αὐτήν, εἰς ψυχὴν αὐτῇ βλεπτόν, καὶ μάλιστ’ εἰς τοῦτον αὐτῆς τὸν τόπον ἐν ὃ ἄρα ἐγγίγνεται ἡ ψυχῆς ἀρετὴ, σοφία, καὶ εἰς ἄλλο ὃ τοῦτο τυγχάνει ὁμοιον ὄν;

ΑΛ. ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. ἔχομεν οὖν εἰπεῖν ὅτι ἐστὶ τῆς ψυχῆς θειότερον ἢ τοῦτο, περὶ δὲ τὸ εἰδέναι τε καὶ φρονεῖν ἐστίν;

ΑΛ. οὐκ ἔχομεν.

ΣΩ. τῷ θεῷ ἄρα τοῦτ’ ἔοικεν αὐτῆς, καὶ τις εἰς τοῦτο βλέπων καὶ πᾶν τὸ θεῖον γινούς, θεόν τε καὶ φρόνησιν, οὕτω καὶ ἑαυτὸν ἂν γνοίῃ μάλιστα.

ΑΛ. φαίνεται.

ΣΩ. ἄρ’ οὖν, ὅθ’ ὥσπερ κάτοπτρά ἐστι σαφέστερα τοῦ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ἐνόπτρου καὶ καθαρώτερα καὶ λαμπρότερα, οὕτω καὶ ὁ θεὸς τοῦ ἐν τῇ

ἡμετέρα ψυχῇ βελτίστου καθαρώτερόν τε καὶ λαμπρότερον τυγχάνει ὄν;

ΑΛ. ἔοικέ γε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. εἰς τὸν θεὸν ἄρα βλέποντες ἐκείνῳ καλλίστῳ ἐνόπτῳ χρώμεθ' ἂν καὶ τῶν ἀνθρωπίνων εἰς τὴν ψυχῆς ἀρετὴν, καὶ οὕτως ἂν μάλιστα ὁρῶμεν καὶ γινώσκοιμεν ἡμᾶς αὐτούς.

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. τὸ δὲ γινώσκειν αὐτὸν ὠμολογοῦμεν σωφροσύνην εἶναι;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. ἄρ' οὖν μὴ γινώσκοντες ἡμᾶς αὐτοὺς μηδὲ σώφρονες ὄντες δυναίμεθ' ἂν εἰδέναι τὰ ἡμέτερα αὐτῶν κακὰ τε καὶ ἀγαθὰ;

ΑΛ. καὶ πῶς ἂν τοῦτο γένοιτο, ὦ Σώκρατες;

ΣΩ. ἀδύνατον γὰρ ἴσως σοι φαίνεται μὴ γινώσκοντα Ἀλκιβιάδην τὰ Ἀλκιβιάδου γινώσκειν ὅτι Ἀλκιβιάδου ἐστίν.

ΑΛ. ἀδύνατον μέντοι νῆ Δία.

ΣΩ. οὐδ' ἄρα τὰ ἡμέτερα ὅτι ἡμέτερα, εἰ μηδ' ἡμᾶς αὐτούς;

ΑΛ. πῶς γάρ;

ΣΩ. εἰ δ' ἄρα μηδὲ τὰ ἡμέτερα, οὐδὲ τὰ τῶν ἡμετέρων;

ΑΛ. οὐ φαίνεται.

ΣΩ. οὐκ ἄρα πάνυ τι ὀρθῶς ὠμολογοῦμεν ὁμολογοῦντες ἄρτι εἶναι τινας οἱ ἑαυτοὺς μὲν οὐ γινώσκουσιν, τὰ δ' αὐτῶν, ἄλλους δὲ τὰ τῶν ἑαυτῶν. ἔοικε γὰρ πάντα ταῦτα εἶναι κατιδεῖν ἐνός τε καὶ μιᾶς τέχνης, αὐτόν, τὰ αὐτοῦ, τὰ τῶν ἑαυτοῦ.

ΑΛ. κινδυνεύει.

ΣΩ. ὅστις δὲ τὰ αὐτοῦ ἀγνοεῖ, καὶ τὰ τῶν ἄλλων που ἂν ἀγνοοῖ κατὰ ταῦτά.

ΑΛ. τί μὴν;

ΣΩ. οὐκοῦν εἰ τὰ τῶν ἄλλων, καὶ τὰ τῶν πόλεων ἀγνοήσει.

ΑΛ. ἀνάγκη.

ΣΩ. οὐκ ἄρ' ἂν γένοιτο ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ πολιτικός.

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. οὐ μὴν οὐδ' οἰκονομικός γε.

ΑΛ. οὐ δῆτα.

ΣΩ. οὐδέ γε εἴσεται ὅτι πράττει.

ΑΛ. οὐ γὰρ οὖν.

ΣΩ. ὁ δὲ μὴ εἰδὼς οὐχ ἁμαρτήσεται;

ΑΛ. πάνυ γε.

ΣΩ. ἐξαμαρτάνων δὲ οὐ κακῶς πράξει ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ;

ΑΛ. πῶς δ' οὐ;

ΣΩ. κακῶς δὲ πράττων οὐκ ἄθλιος;

ΑΛ. σφόδρα γε.

ΣΩ. τί δ' οἷς οὗτος πράττει;

ΑΛ. καὶ οὗτοι.

ΣΩ. οὐκ ἄρα οἷόν τε, ἐὰν μὴ τις σώφρων καὶ ἀγαθὸς ᾦ, εὐδαίμονα εἶναι.

ΑΛ. οὐχ οἷόν τε.

ΣΩ. οἱ ἄρα κακοὶ τῶν ἀνθρώπων ἄθλιοι.

ΑΛ. σφόδρα γε.

ΣΩ. οὐκ ἄρα οὐδ' ὁ πλουτήσας ἀθλιότητος ἀπαλλάττεται, ἀλλ' ὁ σωφρονήσας.

ΑΛ. φαίνεται.

ΣΩ. οὐκ ἄρα τειχῶν οὐδὲ τριήρων οὐδὲ νεωρίων δέονται αἱ πόλεις, ὧς Ἀλκιβιάδης, εἰ μέλλουσιν εὐδαιμονήσῃν, οὐδὲ πλήθους οὐδὲ μεγέθους ἄνευ ἀρετῆς.

ΑΛ. οὐ μέντοι.

ΣΩ. εἰ δὴ μέλλεις τὰ τῆς πόλεως πράξῃν ὀρθῶς καὶ καλῶς, ἀρετῆς σοι μεταδοτέον τοῖς πολίταις.

ΑΛ. πῶς γὰρ οὔ;

ΣΩ. δύναιτο δ' ἂν τις μεταδιδόναι ὃ μὴ ἔχοι;

ΑΛ. καὶ πῶς;

ΣΩ. αὐτῷ ἄρα σοι πρῶτον κτητέον ἀρετὴν, καὶ ἄλλω δὲ μέλλει μὴ ἰδίᾳ μόνον αὐτοῦ τε καὶ τῶν αὐτοῦ ἄρξῃν καὶ ἐπιμελήσεσθαι, ἀλλὰ πόλεως καὶ τῶν τῆς πόλεως.

ΑΛ. ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. οὐκ ἄρα ἐξουσίαν σοι οὐδ' ἀρχὴν παρασκευαστέον σαυτῷ ποιεῖν ὅτι ἂν βούλη, οὐδὲ τῇ πόλει, ἀλλὰ δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην.

ΑΛ. φαίνεται.

ΣΩ. δικαίως μὲν γὰρ πράττοντες καὶ σωφρόνως σύ τε καὶ ἡ πόλις θεοφιλῶς πράξετε.

ΑΛ. εἰκός γε.

ΣΩ. καὶ ὅπερ γε ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέγομεν, εἰς τὸ θεῖον καὶ λαμπρὸν ὁρῶντες πράξετε.

ΑΛ. φαίνεται.

ΣΩ. ἀλλὰ μὴν ἐνταῦθά γε βλέποντες ὑμᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὰ ὑμέτερα ἀγαθὰ κατόψεσθε καὶ γνώσεσθε.

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. οὐκοῦν ὀρθῶς τε καὶ εὖ πράξετε;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. ἀλλὰ μὴν οὕτω γε πράττοντας ὑμᾶς ἐθέλω ἐγγυήσασθαι ἢ μὴν εὐδαιμονήσῃν.

ΑΛ. ἀσφαλὲς γὰρ εἴ ἐγγυητής.

ΣΩ. ἀδίκως δέ γε πράττοντες, εἰς τὸ ἄθεον καὶ σκοτεινὸν βλέποντες, ὥς τὰ εἰκότα, ὅμοια τούτοις πράξετε ἀγνοοῦντες ὑμᾶς αὐτοὺς.

ΑΛ. ἔοικεν.

ΣΩ. ὦι γὰρ ἄν, ὦ φίλε Ἀλκιβιάδῃ, ἐξουσία μὲν ἥ ποιεῖν ὃ βούλεται, νοῦν δὲ μὴ ἔχῃ, τί τὸ εἶκος συμβαίνειν, ἰδιώτῃ ἢ καὶ πόλει; οἷον νοσοῦντι ἐξουσίας οὔσης δρᾶν ὃ βούλεται, νοῦν ἱατρικὸν μὴ ἔχοντι, τυραννοῦντι δὲ ὡς μὴδὲν ἐπιπλήττοι τις αὐτῷ, τί τὸ συμβησόμενον; ἄρ' οὐχ, ὡς τὸ εἶκος, διαφθαρῆναι τὸ σῶμα;

ΑΛ. ἀληθῇ λέγεις.

ΣΩ. τί δ' ἐν νηί, εἴ τῳ ἐξουσία εἴη ποιεῖν ὃ δοκεῖ, νοῦ τε καὶ ἀρετῆς κυβερνητικῆς ἐστερημένῳ, καθορᾶς ἂ ἂν συμβαίῃ αὐτῷ τε καὶ τοῖς συνναύταις;

ΑΛ. ἔγωγε, ὅτι γε ἀπόλουντο πάντες ἄν.

ΣΩ. οὐκοῦν ὥσαύτως ἐν πόλει τε καὶ πάσαις ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ἀπολειπομέναις ἀρετῆς ἔπεται τὸ κακῶς πράττειν;

ΑΛ. ἀνάγκη.

ΣΩ. οὐκ ἄρα τυραννίδα χρή, ὦ ἄριστε Ἀλκιβιάδῃ, παρασκευάζεσθαι οὔθ' αὐτῷ οὔτε τῇ πόλει, εἰ μέλλετε εὐδαιμονεῖν, ἀλλ' ἀρετὴν.

ΑΛ. ἀληθῇ λέγεις.

ΣΩ. πρὶν δέ γε ἀρετὴν ἔχειν, τὸ ἄρχεσθαι ἄμεινον ὑπὸ τοῦ βελτίονος ἢ τὸ ἄρχειν ἀνδρί, οὐ μόνον παιδί.

ΑΛ. φαίνεται.

ΣΩ. οὐκοῦν τό γ' ἄμεινον καὶ κάλλιον;

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. τὸ δὲ κάλλιον πρεπωδέστερον;

ΑΛ. πῶς δ' οὔ;

ΣΩ. πρέπει ἄρα τῷ κακῷ δουλεύειν · ἄμεινον γάρ.

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. δουλοπρεπὲς ἄρ' ἢ κακία.

ΑΛ. φαίνεται.

ΣΩ. ἐλευθεροπρεπὲς δὲ ἢ ἀρετή.

ΑΛ. ναί.

ΣΩ. οὐκοῦν φεύγειν χρή, ὦ ἑταῖρε, τὴν δουλοπρέπειαν;

ΑΛ. μάλιστά γε, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. αἰσθάνῃ δὲ νῦν πῶς ἔχεις; ἐλευθεροπρεπῶς ἢ οὔ;

ΑΛ. δοκῶ μοι καὶ μάλα σφόδρα αἰσθάνεσθαι.

ΣΩ. οἶσθ' οὖν πῶς ἀποφεύξῃ τοῦτο τὸ περὶ σὲ νῦν; ἵνα μὴ ὀνομάζωμεν αὐτὸ ἐπὶ καλῷ ἀνδρί,

ΑΛ. ἔγωγε.

ΣΩ. πῶς;

ΑΛ. ἐὰν βούλῃ σύ, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. οὐ καλῶς λέγεις, ὦ Ἀλκιβιάδῃ.

ΑΛ. ἀλλὰ πῶς χρή λέγειν;

ΣΩ. ὅτι ἐὰν θεὸς ἐθέλῃ.

ΑΛ. λέγω δὴ. καὶ πρὸς τούτοις μέντοι τόδε λέγω, ὅτι κινδυνεύσομεν μεταβαλεῖν τὸ σχῆμα, ὦ Σώκρατες, τὸ μὲν σὸν ἐγώ, σὺ δὲ τοῦμόν · οὐ γὰρ ἔστιν ὅπως οὐ παιδαγωγήσω σε ἀπὸ τῆσδε τῆς ἡμέρας, σὺ δ' ὑπ' ἐμοῦ παιδαγωγήσῃ.

ΣΩ. ὦ γενναῖε, πελαργοῦ ἄρα ὁ ἐμὸς ἔρως οὐδὲν διοίσει, εἰ παρὰ σοὶ ἐννεοττεύσας ἔρωτα ὑπόπτερον ὑπὸ τούτου πάλιν θεραπεύσεται.

ΑΛ. ἀλλὰ οὕτως ἔχει, καὶ ἄρξομαί γε ἐντεῦθεν τῆς δικαιοσύνης ἐπιμέλεσθαι.

ΣΩ. βουλοίμην ἂν σε καὶ διατελέσαι · ὀρρωδῶ δέ, οὗ τι τῇ σῇ φύσει ἀπιστῶν, ἀλλὰ τὴν τῆς πόλεως ὀρῶν ῥώμην, μὴ ἐμοῦ τε καὶ σοῦ κρατήσῃ.

